

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej

Fél évre 480 Lej

Negyed évre 240 Lej

Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Figyelmeztetnek a halottak.

Szombaton este az aradi kulturpalota nagytermében felemelően szép ünnepély lesz. A színpadon a város társadalmának színe-java csillogó jelmezekben produkál szépet és művészt, a nézőtér széksorait pedig Aradvárosának közönsége fogja megtölteni nemzetiségi és valláskülönbség nélkül. Az aradi „Hősök sirja”-bizottság rendezte ezt a fényes estélyt, amely egy táborba gyűjti a város társadalmának minden rétegét. Ha végignézzük a műsoron szereplő neveken és a zsúfolt széksorokon, jóleső érzéssel alapíthatjuk meg, hogy mégis van olyan erő, olyan hatalom, amely összeforrasztja a szíveket, ledönti a mestersegesen emelt válaszfalakat. Ez az erő, ez a hatalom: a jótékonyág. Ha arról van szó, hogy nyomorba jutott embertársainkon segítnünk kell, vagy hogy valami magasztos cél érdekében indítsunk akciót, kicsitve zsugorodik a nyelv-, nemzetiség-, valláskülönbség problémája és az uralkodó helyet a szív, a melegen, érzőn dobogó szív foglalja el.

Nem véletlen, hogy ez a szép és szent harmonia épen abból az alkalomból bontakozik ki, amikor az Aradon nyugvó hősi halottak sirjának rendbentartásáról van szó. Az aradi rögök alatt nyugvó katonacsontok is végleg, és tökéletesen uniformizálódtak az enyészet munkája folytán. Amíg éltek, egyikük románul beszélt, a másik magyarul; egyik zsidó volt, a másik keresztény; egyik ur volt, a másik viszonyt pafaszt, vagy munkás. Most valamennyien halottak, hősök és csontvázak. A halál az, amely minden ellentétet kiküszöböl, minden vitának végét vet, minden gyűlölködést megszüntet az emberek között. És ugyancsak a halál az, amely mementóul szolgál az élő embereknek arra, hogy: „Kedves gyermekeim! Ezt a rövid, alig pár évtizedig tartó földi életeteket ne pazaroljátok olyasmire, ami csak egymás bosszantására, elkeserítésére, ártalmára való. Hiszen emberek halandó teremtmények vagytok valamennyien és a végtelen időnek oly parányi része a tiétek. Ne gyűlölködjétek, ne bántásotok egymást ebben a rövidre szabott földi életben. Nézzétek a hősi halottak tömegsírjait! Egyiken orosz egyenruha volt, a másikon német, a harmadik, negyedik, századik, ezredik mind másféle ember volt, akik valami érthetetlen okból pusztával, ágyúval, gépfegyverrel rontottak egymásnak és ölték, gyilkolták, pusztították egymást vadul, esztelenül, ok nélkül. És most egy tömegsírban fekszenek némán, csöndesen, megbékélve azok, kik egymás életét kioltották: magyarok, románok, franciák, oroszok, németek, szerbek és a többi nemzetek fiai, akiket a gyűlölködés s vér fergetege sodort a háború poklába.”

Gondoljanak ezekre a szavakra azok, akiket ma este a hősi halottak iránt érzett kegyelet összehoz az aradi kulturpalota nagytermében. Az élő emberek figyeljenek fel arra a mementóra, amelyet a hősi halottak emléke harsog a lelkek felé. Nézzenek egymásra, de ne a tegnapi nézéssel. Ne azt lássák a másikon, hogy román-e, magyar-e, zsidó-e, keresztény-e, hanem, hogy túl a ruhán, nemzetiségén, valláson, valamennyien élő, érző, gondolkodó emberek vagyunk, akikre egyformán vár a Halál uniformisa. Szeressük egymást, hiszen oly rövidre van szabva a földi életünk!

Tartósan javul a király állapota.

Bucurestiből táviratozzák: (Hivatalos orvosi jelentés.) Ófelsége a király az éjszakát jobban töltötte. A broncho-culminaris tünetei

visszafejlődtek. Hőmérséklet tegnap este 37,5, ma 36,4, érverés 90, légzés 22. Dr. Mamulea és dr. Romalo. Bucuresti, április 8., déli 12 óra.

Tömeges belépések az Averescu-pártba.

Bomlik a nemzeti-parasztpárt. — Eddig állítólag ötvenen lépnek ki. Bratianu támogatja Averescut.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az a nagy várakozás és izgalom, ami Filipescuéknek a nemzeti-parasztpártból történt kilépése miatt ugyszólván az összes pártokban megnyilvánult, mára egyszerű tudomásvételbe halkult el, anélkül, hogy egyik pártnak is különösebb hozzászólása lenne a történetekhez. A kormányajtó — érdekes — minden különösebb hozzáfűzés nélkül közli, hogy Filipescu, Antonescu és Lucasievici a mai napon hivatalosan közölték átlépésüket a néppártba. Ézzel szemben a többi lapok — köztük a Cuvantul is — úgy tudják, hogy a szándékos elhallgatás dacára, a dolgok mögött súlyos politikai konzekvenciák rejlenek s nem tartják kizártnak, hogy a legközelebbi napokban már nagyobb kilépések gyengítik meg a nemzeti-parasztpárt táborát. A kérdés körül különben élénk csata dúl a liberálisok és a nemzeti parasztpárt hivatalos szócsövei között. Különösen amiatt vált elkeseredetté a harc, mert a demokratikus sajtó (valószínűleg az Universtulról van szó) nem tud elképzelni koncentrációs kormányt a nemzeti-parasztpárt nélkül. Hogy pedig Maniuekat mégis izolálhassák, a liberálisok az utóbbi napokban tárgyalásokat kezdtek a kormánnyal s mára meglepetésszerűen hatott a hír, hogy Bratianu lonel támogatni kívánja az Averescu-kormányt. Ez az Averescu-Bratianu-megoldás tehát a koncentrációs kabinet tervének teljes bukását jelenti és ebből a tényből már mit

sem von le, hogy Iorga a történetek dacára, továbbra is a koncentrációs-kabinet mellett foglal állást és ebben — a nemzeti-parasztpárt is támogatni fogja. A lapok különben az Averescu-Bratianu-megoldásnak tulajdonítják, hogy a kamara ülészakát két hónappal mégis meghosszabbították.

Esti jelentések szerint a mai nap folyamán még Sabba Stefanescu, D. Oprea-Soare, Mircea Poenaru-Bordea, dr. Mariescu, Solacolu, N. Hiotu, Raul Craciun és M. Munteanu is kiléptek a nemzeti-pártból és bejelentették a néppártba való átlépésüket. A néppártban elterjedt hírek szerint eddig már ötvenen döntöttek a kormánypárba való átlépés mellett.

Az Indreptarea mai száma a következő kommunikét közli: A lapok különböző tárgyalásokról adtak hírt a néppárt és a nemzeti-parasztpárt között. Ilyen tárgyalások tényleg voltak. A néppárt ugyanis a politikai élet egyszerűsítésének kívánságától áthatva, kötelességének érezte az erők egységesítésére lépéseket tenni. Egyes lapok ezt a gyengeség jelének tekintik, ami teljesen téves. Az Averescu-kormány az alkotmányos tényezők teljes támogatásának, örvend és kompakt többség áll a háta mögött, nincs szüksége tehát külső erők segítségére. Felfogása azonban az, hogy a politikai erőviszonyok között engedményeket mindig az erősebbnek kell tennie, hogy azoknak ne legyen lealacsonyító jellegük.

Új egyetemi katedrák felállításáról tárgyal a parlament

Doktori címet követelnek a liberálisok az egyetemi professzoroktól
Interpelláció az újságírók vasuti szabadjegyéről

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara éjjeli ülésén folytatták a mezőgazdasági kamarák reorganizálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Raduceanu helyesli a javaslatot, mert a mezőgazdasági kamarák jelenlegi formájukban nem felelnek meg a célnak.

Azután az új egyetemi katedrák felállítására vonatkozó törvényjavaslat vitáját folytatták. Pangrati liberális támadja a javaslatot, amely az egyetemi oktatásról szóló törvénybe ütközik, miután nem a parlament, hanem a főiskolai hatóságok jogosultak új katedrák felállítására. Hibáztatja a törvényjavaslatot, mert nem követeli meg az új professzoroktól a doktori címet. Curie archimandrita igen fontosnak tartja a teológiai fakultásokat nemzeti szempontból és az, aki ez ellen szavaz, nem akarja Besszarabia fejlődését. Lapedatu liberális szerint nincs szükség új teológiai fakultásra, mert elsősorban az egész vallásoktatást kell reorganizálni.

A kamara ülésén Meisner miniszter beterjeszti a Casa Sanatateiról szóló törvényjavaslatot. Aciu kéri a lej stabilizálását és a kamatok leszállítását. Teireu kormányparti szenkciókat kér Patritiu közoktatásügyi vezérfelügyelő el-

len, aki nem respektálja a miniszter határozatait. Mirto előadja, hogy az újságírók szabadjegyüket a közlekedésügyi miniszter szimpátiája szerint osztotta ki. Kéri a vonatkozó iratokat, mert interpellálni akar. Valeanu valótlannak mondja Mirto állításait, mert a kiküldött vegyes bizottság még a kormányparti képviselők előterjesztéseit sem vette ügyelembe. Coltor kéri a szépművészeti minisztert, hogy gondoskodjék a balázsfalvai mauzóleum restaurálásáról. A napirendre áttérve Raduceanu kijelenti, hogy elfogadja a mezőgazdasági kamarákról szóló javaslatot, ha előterjesztéseit ügyelembe veszik, de ellenkező esetben a javaslat ellen szavaz, a nemzeti párttal együtt. Tzoni néhány módosítást ajánl. Az ü. es folyik.

A szenátus ülésén folytatták az egyetemi katedrák felállításáról szóló javaslat vitáját. Pan Halipa és Clinciu nemzeti-parasztpárti megszavazzák a javaslatot. Pymen metropolita Chisinauban csak egy teológiai akadémia felállítását javasolja, míg a fakultás: lasiban állítsák fel. Miron Cristea patriarcha az egyházi iskolák reorganizálását szükségesnek tartja és indítványozza, hogy teológiai tanárok csak papok legyenek, nehogy atheistáknak ismert tanárok kerüljenek erre a katedrára.

Ugyes kijárót keresnek a bucaresti-i — kijárók

Uj rend a bucaresti-i minisztériumokban. — Információs-irodát létesítenek minden minisztériumban. — Nincs szükség többet a kijárókra.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) Az egyik legutóbbi minisztertanácson kimondták, hogy a közeljövőben minden minisztériumban felállítanak egy külön hivatalt, mely a minisztérium részére beadott kérvényeket átveszi, azokat regisztrálja és ugyanez a hivatal ad aztán választ a beadvány sorsáról.

A bucaresti-i hivatalos kijárók nagy ijedséggel hallották ezt a minisztertanácsi határozatot, mert fő keresti forrásuktól esnek el. Az, aki ismeri a bucaresti-i minisztériumok berendezését, jól tudja, hogy az ugynevezett hivatalos kijárók nagyon sok esetben tulajdonképpen semmi egyebet nem csináltak, mint ezt a most létesítendő hivatal munkáját pótolták. Azaz megkapták az erdélyi igazát kereső ember kérvényét, beadták a minisztériumba néhány nap, vagy hét múlva utána néztek, hogy mi van a kérvénnyel. Ha a kérvényt „aprobálva” kapták vissza, akkor levél ment a vidéki ügyfélhez, hogy „sikerült az államtitkár ural nagy nehézségek árán aláírni a kérvényt”. Ha a kérvényt nem engedélyezték, akkor is megvolt a „kijárónak” a mentsege. „Dacára a sok intervenálásnak, az ügy nem volt elintézhető...” Hát ez most mind megszűnik. A minisztérium újonnan felállított hivatala minden beérkező kérvényt átvesz, szétosztja a különböző szakosztályok között és az eredményről értesíti a kérvényezőket.

Bucurestiben valóságos tömegekben élnek azok a kétes existenciák, akik ilyen „kijárásokkal” keresték meg a kenyerüket. Az egyik ilyen kijáró már a saját autóján jár, az Athenae Palace-ban lakik és a vagyonát legalább kétféle millió lejre becsülik. De nem kell azt binni, hogy valamilyen nagyobb panamával szerezte ezt a sok pénzt. Csupa ugynevezett csirke-ügyekkel. 500—1000 lejt kért egy-egy ügy elintézéséért. És az elintézés abból állt, hogy az illető kérvényét beadta a minisztériumba és pár nap múlva utána ment megérdeklődni. De tekintettel arra, hogy Aradon, Clujon (Kolozsváron), Timisoarán (Temesváron) ügynökei voltak a ügyeket naponta csomószámra kapta — az ügy nagyon szépen jövedelmezett. Egy kisebb kaliberű ilyen kijáró az egyik calea victoriei kávéházban tartja székhelyét. A pincéreknek jutalékot ad minden beszállított kliens után. És tekintettel arra, hogy a kávéházban sok magyar ember fordul meg, az üzlet szintén elég jól jövedelmezett. Hogy dolgozik ez az ember? Valami nyugdíj-ügyet biznak rá.

— A kérvényt megvan?

— Még nincsen meg kérem szépen — hangzik a félénk válasz.

— Adjon száz lejt, majd megírom én.

A zsebében van papír, bélyeg, a kérvényt öt perc alatt elkészül.

— Most veszünk egy kocsi és oda megyünk a nyugdíj-ügyek vezérigazgatóságához. A kocsi is természetesen a kliens fizeti.

Kijáró ur az igazgatóság előtt megállítja a kocsit, a kliens lent hagyja vární és ő egyedül felmegy. Beadja a kérvényt és megkapja az iktatási számot.

— A kérvényt még ma el fogják intézni, kérek ötszáz lejt.

A szegény vidéki természetesen szó nélkül fizet és aztán félénken megkérdi:

— Kérem, mikor tudhatom meg az eredményt?

— Tessék holnap eljönni a kávéházba.

Másnap a kávéházban már messziről kiabálja a kliens felé:

— Épen most jövök onnan, a vezérigazgatónak konferenciája volt, csak holnap délnél lesz meg az eredmény.

Másnap ugyanez történik, csak most a vezérigazgató a miniszter urnál van jelentéstétel.

Harmadnapra a vidéki ur már csupa türelmetlenség.

— Kérem, ne legyen türelmetlen... hozson egy kocsi, egyenesen oda jön velem.

Tényleg oda utaznak. Kijáró ur megint egyedül megy fel és — csodák-csodája, a kezében az aprobált kérvény.

— Na lássa... kérek ötszáz lejt... és máskor legyen hozzám több bizalma.

A vidéki boldogan utazik el és hálából fűnek-fának hirdeti, hogy milyen pompás kijáróval hozta össze őt a véletlen.

Pedig a kijáró semmi egyebet nem tett, mint beadta a kérvényt. És megvárta míg elintézik. A nyugdíj-központban minden kérvényt két-három nap alatt intéznek el. A helyett, hogy ezt megmondta volna annak a vidéki nyugdíjasnak, egyik napról a másikra hittegeti, míg a kérvény minden intervenció nélkül is elintézését nyer. A vidéki ur boldog, s nem sajnálja azt az ezer lejt, melyet teljes egészében megtakaríthatott volna, ha a kérvényt egyedül adja be és a vasuti költségeket is behozhatta volna magának, ha a kérvényt postán küldi be. De hát akkor miből élnének a bucaresti-i kijárók.

Rossz idők következnek a kijáró urakra. Averescu szociális rendelete kiveszi a kijárók kezéből ezt a mesterséget. Nyok esztendő mint polipok élőködtek ezek az emberek az erdélyiekben. A bucaresti-i éjjeli élet legjellegzetesebb alakjai voltak. Minden éjszaka pezsgöztek, saját autót tartottak. Most már nekik is valami ügyes kijáróra lesz szükségük, aki valamelyik erdélyi városba valami jó állást tud nekik szerezni, mert a szép bucaresti-i időknek — befellegzett.

Tudósító.

Kína irtóhadjárata a szovjetkövetségek ellen

Oroszország megszakítja a diplomáciai viszonyt az északkeleti kormánnyal

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kínai helyzetben igen érdekes fejlemények történnek a szovjetmelletti és ellenes pártok között a helyzet mindinkább élesebb lesz és a pekingi szovjetkövetség elfoglalását most már más orosz követségek elfoglalása is követte. A pekingi kormány tegnapi jegyzékére, amelyben azt állítja, hogy a követségen lefoglalt iratokból kétségtelenül megállapítható, hogy az orosz kormány a kantoniakkal egyetértésben jár el, a szovjet utasítására az orosz követség erőyes hangú cáfolatot tartalmazó tiltakozó jegyzékkel válaszolt. Hangsúlyozza, hogy kompromittáló iratok lefoglalásáról szóló hírválótlan.

A sanghaji rendőrség ma körülzárta a sanghaji szovjetkövetséget. Egyelőre nem hatolnak be, hanem csupán arra szorítkoznak, hogy megakadályozzák a ki és bejárást. A kínai külügyi népbiztost megakadályozták abban, hogy a konzulátus kapuján beléphessen. Csak abban az esetben akarták beengedni, ha motozásnak veti alá magát, amit a népbiztos visszautasított és távozott. A tiencsini jelentések szerint az ottani rendőrség a francia konzul engedelmével behatolt a koncessziós területen levő szovjetkövetség épületébe és ott több irást foglalt le. A rendőrség ugyanugy járt el.

Maximálják a temetéseket Aradon.

Aradi pékek a vidéki konkurencia ellen. — A kenyér ára változatlan marad. — Aradváros ármaximáló bizottságának ülése.

(Arad, április 8.) Ma délben ülést tartott az aradi ármaximáló bizottság dr. Marcovici Vince helyettes polgármester elnöklése alatt. A bizottsági ülésen Dirlea Vazul gazdasági tanácsos beszámolt arról, hogy a buza ára változatlanul 800—860 lejt és így nincsen szükség a múlt havi árak megváltoztatására. A bizottság tudomásul vette a jelentést és változatlanul meghagyta a buza-, liszt- és kenyérrájakat. Ezután a pékek kérvényét olvasták fel, amelyben bejelentették, hogy az aradonloui pékek olyan süteményeket adnak el Aradon, amelyek a város határozata értelmében nem kerülhetnek forgalomba. Kéri, hogy az aradonloui pékeket tiltsák ki Aradról. Kiss Ernő, a pékek delegátusa előadta, hogy Aradonloun nem engedik az aradi pékeket árusítani, csak azzal a feltétellel, ha ott fióküzletet nyitnak. Kéri ezért a kérelem teljesítését. A bizottság dr. Marcovici indítványára elhatározta, hogy a rendőrségnek adják át az ügyet nyomozás és jelentéstétel végett és arról majd a legközelebbi ülésen döntenek.

Ezután a mészárosokra került a sor. A bizottság Dirlea Vazul javaslatára a szopóborjúhus árát 42—44 lejről 40—42 lejre szállította le, a bányaróka árát pedig 39—41 lejben állapította meg. A sertésusná a hivatalos javaslat az volt, hogy a körülményekre való tekintettel 40—42 lejről 44—46 lejre emeljék fel az árakat, azonban a bizottság nem volt hajlandó ilyen áremelést engedélyezni és hosszas vita után 42—44 lejben állapította meg a sertésusná árát. A zsír és szalonna ára is 2—2 lejre emelkedett. A megyei kórház kérte a tej árának maximalizálását, amit azonban a bizottság május 1-re halasztott el. Ezután került sor az aradi vendéglősök kérelmére, akik azt kérték, hogy a leves árát 5 lejről 6-ra, a főzelék árát 10 lejre, a főzelék feltéttel árát 20 lejre emeljék fel. A bizottság azonban elhalasz-

mint a pekingi, amiből következtethető, hogy egyetemes eljárásban állapodtak meg.

A londoni jelentések szerint az angol tiltakozójegyzéket még nem nyújtották át a kantoniakkal. Japán kifogást emelt az ellen, hogy Amerika és Anglia azt követelik, hogy a kantoni hadsereg főparancsnoka bűnbánása jeléül ünnepélyesen tisztelegjen az angol, amerikai és japán zászlók előtt. Tokióban félnek, hogy az ilyen követelés megbukathatná Csang Csung Csangot is és ebben az esetben lehetetlenné válna egy szilárd nemzetközi kormány alakulása.

Az esti jelentések szerint Tokióban rendkívül izgatott a hangulat a pekingi események miatt. Elítélik, hogy a kínaiak megsértették a szovjet nagykövetség exterritoriális jogait. Csang Cso Lin katonái még mindig megszállva tartják a szovjetkövetséget.

Moszkvai jelentések szerint a népbiztosok tanácsa összeült, hogy megállapítsa azokat a rendszabályokat, amelyek a pekingi követség elfoglalása tett szükségessé. Politikai körök véleménye az, hogy a szovjet megszakítja a diplomáciai érintkezést az északi kínai kormánnyal. Ugyanezkor a déli kormányt, tehát a kantoniakat fogja elismerni egyedüli kínai kormánynak.

totta a döntést Angel István dr. polgármester hazatértéig.

Az ülés végeztével érdekes javaslat történt. Botioc Elek dr. emelkedett szólásra. Bejelentette, hogy a közigazgatási törvény értelmében a városnak joga van a temetkezési árakat megállapítani. Miután szerinte Aradon igen magasak a temetkezési árak, kéri a bizottságot, utasítsa Dirlea tanácsost, hogy tanulmányozza ezt a kérdést és a bizottság legközelebbi ülésén tegyen konkrét javaslatot a temetkezési árak megállapításáról. A bizottság elfogadta Botioc dr. javaslatát.

A maximálással kapcsolatban a pékek delegáltja megmutatta a bizottság több tagjának, milyen adókat vetettek ki az idén az egyes aradi pékekre. Így Dózsa Dezső 260.000 lejt jövedelem után, Dudás Lajos 270.000 lejt, Joachim György 220.000 lejt, Kiss Ernő 230.000 lejt, Klein Gerzson 250.000 lejt, Berkovics Dániel 125.000 lejt, Kotilla József 150.000 lejt, Krebsz József 130.000 lejt, Leiber Frigyes 120.000 lejt, Schütz Jenő 110.000 lejt, Trzó János 120.000 lejt, Gál Bernát (Gáj) 195.000 lejt, Weisz Szigfried 270.000 lejt, Farkas István 95.000 lejt, Frank Rezső 65.000 lejt, özv. Spitélerné 120.000 lejt, Dán Róza 78.000 lejt jövedelem után fizet adót. A pékek — mint a delegátus kijelentette — kollektíve megfelelőbbé tették adójukat, amelyet aránytalanul magasnak deklaráltak.

— Meghosszabbították a volt vármegyei szubprefektus és főszámvevő vizsgálati fogságát. Miután Bejan Cornel volt timisi szubprefektus és Miclosi György volt vármegyei főszámvevő vizsgálati fogságának első harminc napja letelt, a két vizsgálati foglyot átkísérték a timisoarai törvényszékre, ahol a Hermann-tanács ismét harminc nappal hosszabbította meg Bejan és Miclosi vizsgálati fogságát.

Fisan Jánost felmentették.

Az aradi törvényszék rehabilitálta a súlyosan megvádolt aradi földbirtokost, akit a bíróság nyomban szabadlábra helyezett.

(Arad, április 8.) Az aradi törvényszék Orezeanu—Moldovan tanácsa ma folytatta a tanúkijellegzeteseket Fisan János aradi földbirtokos nagy szenzációt keltett bűnperében s ma egyben ítéletet is hozott: rehabilitálta a megvádolt aradi földbirtokost. A fő tárgyalás második napján az eddiginél is fokozottabb mértékű érdeklődés nyilvánult meg s az esküdt-széki terem padsorait zsúfolásig megtöltő közönség feszült izgalomban figyelte a fő tárgyalás mai menetét.

Mentővallomások.

Orezeanu elnök valamivel féltiz után nyitotta meg a tárgyalást és elsőnek Epstein Sándor tanút hallgatja ki. Epstein a váltókra vonatkozólag ad felvilágosítást és kijelenti, hogy tőle Fisan már régebben visszaváltotta a váltókat, ami pedig még forgalomban van, az legfeljebb polgári eljárás alá tartozhat. Megcáfolja Fisané ama kijelentését, hogy ő nem szírálta férje váltóit s felmutat egy 25.000 lejről kiállított váltót, amelyen Nartea Sidonia, férjzett Fisan Jánosné neve is szerepel. Fisan elvált felesége megtekinti a váltót és kijelenti, hogy az aláírás valóban tőle ered, de már nem emlékezett erre a váltóra. Ezután Ciungan Antal kereskedő tesz tanuvallomást: Tud arról, hogy Nartea Sidonia szóbeli meghatalmazást adott Fisanak a kérdéses váltók aláírására. Hasonló értelemben vall Schwartz Jenő, Fisan titkára és Szilágyi Lajos ügyvédi irodavezető is. Ezután Fisan György és Fisan Anna, Fisan János szüleinek tanuvallomása következik, majd jelentéktelen vallomást tesznek Orgovici Demeter és Hara Todor rendőrtisztek. Farkas Sándor dr. ügyvéd tanuvallomása után elnök bejelenti, hogy a bizonyítási eljárás befejezést nyert és a tárgyalást néhány percre felfüggeszti.

A perbeszéd.

Manaru ügyész halotti csempően, pontban 12 órakor kezdi meg hatalmas vádbeszédét, amelyet arra épít fel, hogy Fisan János a vizsgálóbírói beismerte a váltóhamisításokat. Felhívja a törvényszék figyelmét arra, hogy a hamisítások bűncselekményét egy alig 30 esztendő fiatal ember követte el, aki nem elégedett meg volt nevének és családjának hírnevétől, hanem még a törvényes elválás után is váltókra és magánokiratokra ráhamisította volt hírestársa nevét, a névhamisításokból pedig tetemes hasznot élvezett. Utal arra, hogy a tanúkijellegzetesekből a felsorolt vádpontok beigazolást nyertek s ezért súlyos büntetés kiszabását kéri vádlottra.

Sárbu György dr. védőbeszédében Fisan szerencsétlen házasságának teljes historikumát ismerteti. Kétséghevonja, hogy egyetlen tanu is terhelő vallomást tett volna Fisan ellen, sőt a tanuvallomásokat használja fel arra, hogy a vádirat és a vádbeszéd súlyos kitételeit megdöntse. Fisan szerencsétlen vállalatokba kezdett s ez idézte elő az összeroppanását mindkét családnak. Amikor a házastársak elváltak, Fisan sem volt már semmi vagyona. Hivatkozik több tanu vallomására, akik szerint Fisan felhatalmazása volt felesége nevének aláírására s ha a törvényes válás után továbbra is aláírta felesége nevében a váltókat, ezt csak azért tette, hogy felesége családját megmentse a hitelezők ostromától s ezért Fisan inkább érdem, mint vád érheti. Leginkább ott látja kifejeződni Fisan jóindulatát, hogy időközben több olyan váltót is beváltott, amelyek voltaképpen volt felesége betegségének gyógykezelésére szükségessé vált költségek miatt kerültek forgalomba. A váltókat felmentését kéri. Divina Valér dr. timisoarai ügyvéd, a Nartea-család védője Nartea György s Nartea Sidonia polgári igényeinek elismertetését kéri a törvényszéktől, mert szerinte Narteaéknak több mint 5 millió lej követelésük van Fisan Jánossal szemben.

Egy bizonytalan „talán.”

A vád- és védőbeszéd elhangzása után a törvényszék ítélethozatalra vonul vissza. Másfélórát tartó izgalmas várakozás előzi meg az ítélet kihirdetését. Különféle jogi viták, jóslatok, bizonykodások és csipős megjegyzések

hangzanak, jó- s rosszindulatú szavaktól zsong a nagy esküdtzéki terem. Nartea Sidonia érdekesen sápadt arcával tompán néz maga elé az újságírók padsorában. Munkatársunk oda fordul hozzá, bocsánatot kér, csak egy kérdést... Nartea Sidonia megfordul, gyengén elmosolyodik.

— Mit gondol, nagyságos asszony, elítélik?

És a szegény, összesen 23 éves, de szerinte nagyon sokat szenvedett asszonyka újból elmosolyodik, aztán megrándul az ajka és megvonja a vállát. Ez volt a válasz. A következő kérdés már indiszkrétebb, megdöbbeneti, de olyan érzékenyen találja, hogy nem tud kitérni a válasz elől.

— Szerethetem még ezek után?... Nem! — aztán nagyon mélyről teszi hozzá: — ... talán... De mert akaratlanul is elárulta magát, gyorsan beszélni kezd, mindenfelét kérdez és közöl, láthatólag menekülni akar a kérdés

Nagy sikert ígér a hősök aradi művészestje.

A díszletes és jelmezes főpróba páratlan tetszéssel találkozott. — Művészi meglepetések a szombati estélyen.

(Arad, április 8.) Ma egész délután csak egy özőnlött a Kulturpalota felé a sok kisebb-nagyobb csomag, táská, kosár. Ma tartották meg az utolsó jelmezes főpróbát a szombat esti Hősök művészi estélyének műsorából... A teremben, a katonák serényen dekorálják a termet, a hölgyek a művészszobában öltözködnek, míg Popoviciu kapitány, az estély főrendezője izgatottan futkos és különböző utasításokat ad a dekorálóknak. A másik pillanatban azonban felcseng egy hang: — Kapitány ur... — míg pontosan két perc múlva már a tulsó oldalra hívják. Nélküle nem megy semmi és a rokonszenves kapitány dolgozik hat helyett. De dolgozik Justh Jánosné is, akinek minden percben más-más dolga akad. Végre érkezik a fél hat óra, a színpadot már bediszitették az első képre... A fényképész elhelyezkedik a pódiumon és vár. A nézőtérben pedig ülnek a többi szereplők, kíváncsian várva az első képet. A függöny összecsapódik.

Néhány perces szünet után felhallatszik a vezényező: Függyöny! — és a függöny kettőcsapódik. Meglepetés moraja hangzik a nézőtérben. A reflektor fénye rásugárzik a színpadra, amelyen az „Ismeretlen hős” allegóriát személyesítették meg. A három hölgy örgróf Pallavicini Alfrédné, Justh Jánosné és Paunescu Lucy hófehér, csillogó ruhá-

ban és közöttük a fekvő ismeretlen hős: báró Conrad Ferenc. Néhánypercig csend, amely után zúgó taps viharzik a nézőtérben. Nagyszerű. Nagyon tetszik. A függöny összecsapódik. A díszítési munka újra kezdődik. A magánszámokat ma nem próbálják. S egymásután vonulnak fel a reflektor káprázatos fényében a mesebeli, ragyogó ruházatu lények: Cleopatra (báró Andreyi Lajosné), Galathea (Bánhidny Sándorné), Sabina (Bratoianu Hortensia), Theodora császárné (dr. Mann Ilonka) és a többi. Arad és Aradmegye legszebb ur-asszonyai és urileányai. A reflektor fényében szemvakítóan verődnek vissza a pompás, csillogó jelmezek és a nézők között a tetszés mind nagyobb. Egyöntetűen állapítják meg:

Felmentő ítélet.

Orezeanu elnök háromnegyed kettőkor nyitja meg újból a tárgyalást. Izmosan, villan-yozva hatnak a szavak: a törvényszék a váltó-tétőtörvénykönyv 326. szakasza alapján váltó-tétőt felmenti a hitelezési család, váltó- és magánokirathamisítás vádjá alól és nyomban szabadlábra helyezését rendeli el.

Harsány éljenzés tör fel a padsorokból, amit Orezeanu elnök tiltakozása sem tud elnyomni. Rokonsok, barátok és ismerősök átugornak a padokon, egyszerre husz ember öleli, csókolja Fisan Jánost, aki közel hat hónapot szenvedett át a fogházban. Fisan anyja zokogva csókolja fiát és a nagy érzésviharban olyan megdöbbenően hat a kontraszt: a terem egyik sarkában egyedül maradvá, idegenül és tétován összenéz három ember, Narteaék és aztán ők is zokogni kezdenek. Azt hiszem, Nartea Sidonia az örömtől zokogott... (p. a.)

ban és közöttük a fekvő ismeretlen hős: báró Conrad Ferenc. Néhánypercig csend, amely után zúgó taps viharzik a nézőtérben. Nagyszerű. Nagyon tetszik. A függöny összecsapódik. A díszítési munka újra kezdődik. A magánszámokat ma nem próbálják. S egymásután vonulnak fel a reflektor káprázatos fényében a mesebeli, ragyogó ruházatu lények: Cleopatra (báró Andreyi Lajosné), Galathea (Bánhidny Sándorné), Sabina (Bratoianu Hortensia), Theodora császárné (dr. Mann Ilonka) és a többi. Arad és Aradmegye legszebb ur-asszonyai és urileányai. A reflektor fényében szemvakítóan verődnek vissza a pompás, csillogó jelmezek és a nézők között a tetszés mind nagyobb. Egyöntetűen állapítják meg:

— Óriási siker lesz.

Gyülekeznek közben az Armonia dalárda tagjai. Az egyik vezető elárulja, hogy az estélyen két szolónékes is szerepel: Boneu Vazuliné és Lipován Athanáz. A kart Lipován János vezényli. A jelenések közben Mazilu főhadnagy, a katonazenekar vezetője összeállítja az egyes képek zenekíséretét. Nagy súlyt helyez arra, hogy stilszerű legyen a zenekíséret és ez teljes mértékben sikerülni is fog. Késő este van már, mire a jelmezes főpróba befejeződik. A szereplők fáradtan, de boldogan térnek hazafelé... A holnap esti siker biztos... (—)

Nem történt merénylet Pinedo ellen.

A mechanikus ügyetlensége következtében pusztult el a repülőgép. Mussolini új gépet küldött a világhíres olasz repülőnek.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) De Pinedo olasz repülő amerikai útján érkezett Arizona államba, ott azonban utja leg-alább egyelőre félbeszakadt, mert — mint megirtuk — a repülőgép elégett. Amikor a gép leszállt a folyóra és benzint vett, hirtelen lángok csaptak ki belőle, úgy hogy a benn-ülők alig tudtak elmenekülni. A gép teljesen elpusztult.

Az olasz lapok erre azt állították, hogy merénylet történt és azt az amerikai antifascista liga követte el. A washingtoni olasz nagykövetség haladéktalan vizsgálat megindítását követelte, amire Fletcher római amerikai nagykövet hosszú táviratot küldött Mussolininek, amelyben csodálattal adózik De Pinedo teljesítményének és ünnepélyesen megígéri, hogy a legszigorubb vizsgálatot fogják megindítani és a bűnösök szigorúan meg fognak lakolni.

A repülőgép elpusztítása alkalmából Bethlen magyar miniszterelnök szintén táviratot intézett Mussolinéhoz, amelyben méltatlankodásának adott kifejezést a merénylet miatt és közölte reményét, hogy az expedíció ennek ellenére dicsőséges befejezést nyer.

A merényletről szóló híreket azonban má-ra teljesen megcáfolja magának De Pinedo

ezredesnek ma Rómába érkezett távirata, a melyben a világhírű repülő megállapítja, hogy a katasztrófát a gép flatai mechanikusának elővigyázatatlansága idézte elő és így antifascista merényletről szó sem lehet.

Mussolini erre azután válaszolt az amerikai nagykövet táviratára és hangsúlyozta, hogy az olaszok De Pinedo „Santa Maria”-jának balesetében semmi más összefüggést Amerikával nem látnak, minthogy a szerencsétlenség amerikai területen történt. Mussolini intézkedésére az „S 55” jelzésű vizirepülőgépet, amely ugyanolyan szerkezetű, mint az elpusztult Santa Maria, Genuában behajózták és az április 30-án már meg is érkezik Newyorkba, hogy rendelkezésre álljon De Pinedo ezredesnek, a kiváló olasz repülőnek, hogy folytathassa dicsőséges útját a levegőben.

— Aradi bírák minősítése. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai száma közli, hogy a legutóbb tartott minisztertanács megállapítása folytán Dan Ioan dr., Moldovan Sabin és Pop Jenő aradi, valamint Isacu Stefan timisoarai albírók az általuk a múlt év októberében tett bírói vizsga eredménye alapján a következő minősítést nyerték. Dan Ioan dr.: 6.80, Moldovan Sabin: 7.55, Pop Jenő: 8.35 és Isacu Stefan: 7.20.

Tavaszi Rómában.

A lazzaronekat leszoktatják a makkaróniról — rizst kell enniük.

(Az Aradi Közlöny római levelezőjétől) Végre beköszöntött a csodálatos olasz tavasz. Verőfényben uszva, mosolygósan hömpölyög az emberáradat egész Rómában.

Szezonkezdet! A világ minden tájékáról megindult az utazók tömege Olaszország felé. Nagyon sokan jönnek Rómába is. Az új Róma politikai központ, ahol lázas politizálás folyik. Az antik Róma pedig örök vonzerőt gyakorol műveltre és műveletlenre, régi gazdagra és parvenüre egyaránt.

Már most, a szezon kezdetén, nagyszámú internacionális társaság népesíti be Róma nagy luxus szállodáit. De benépesednek az olcsóbb hotelek és penziók is. Ennek a nagy idegenforgalomnak megfelelően színes és mozgalmas az uccák képe is. Mindent felülmul azonban a szédítő autóforgalom. A legszűkebb utcákban is gyorsan és féjyelmezett biztonsággal bonyolódik le a személy- és kocsiforgalom. Nagyszabású közlekedési rendőrség-apparátus, sőt „forgalmi lámpa” nélkül. Pedig Rómának földalatti villamosa sincsen, amely tehermentesítene az uccái forgalmát. Érdekes, hogy csak nagyritkán látni motorkerékpárt. Konfliktus azonban még elég szép számmal van úzben és bizony nem utolsó látvány esős időben a sok, óvatosan továbbcöngő lófogát, nagy, régmódi esernyőkkel felszerelt kocsisaival a bakon. Autó- és kocsitaxa aránylag igen olcsó. A nagyobb, modern hotelekben a szobaárak átlag 40—120 lira, a teljes penzióárak 75—200 lira között váltakoznak. Az egyszerűbb szállókban és penziókban 30—40 százalékkal olcsóbban kapható minden.

Párisra emlékeztet a rengeteg sok nyílt bar (espresso) és kisebb vendéglő (trattoria). A jobb, nagyobb barokban meleg ételt is kapni. Ezekben a helyeken 5—10 líráért elég jól lehet ebédelni.

Okvetlenül meg kell emlékezni az olasz néptáplálékról: a makkaróniról. (Egy kiló makkaróni 3—3 és fél lira. Ugyanis most komoly veszély fenyegeti a makkaróni-fogyasztókat. A rizsfogyasztásra szeretnék őket — mint hírlik — rászoktatni. A jelenlegi makkaróni-szűk ségletet nagyrésztben importált lisztből fedezik. Ezt a nagymérvű lisztbehozatalt akarja Olaszország — leépíteni. Ezt a célt el akarja érni egyrészt a belföldi gabona- és rizstermelés fokozása, másrészt a makkarónifogyasztás csökkentése révén. Mindenki előtt ismeretes az a nagyszabású többtermelési propaganda, amely Olaszországban folyik a mezőgazdasági többtermelés érdekében. Igen könnyen megtörténhet, hogy a makkarónifogyasztás csökkentését valamilyen originális módon fogják biztosítani Olaszországban.

Esti, illetve éjjeli mondain életet illetően, Róma város családás. Róma komoly, csendes éjjeli város. Tánclókat vagy pedig zenés kávéház Rómában már nincs. Amint hogy általában a tánc be van tiltva egész Olaszországban. Valamelyes táncélet csak a nagy luxushotelekben (5 órai tea, galadiné) és zártkörű társaságokban folyik. Az előkelő rómaiak otthonaikban rendeznek fényes estélyeket. A külföldiek a luxushotelekben keresnek szórakozást. A polgárság azonban visszavonultan, szolidan él.

A legkedveltebb sétahely Rómában tudvalevően a Monte Pinció, amelynek sétatárára liften is feljuthat az ember. Elegáns korzóban és gyönyörű kilátásban gyönyörködhet itt az ember. Szemben a Monte Pincióval, mintegy 3—4 kilométernyi távolságban látni a Tiberis jobbpartján elterülő Monte Gianicolo-t (Janikulus), ahol a Garibaldi mauzóleum van. A Róma bevételénél, 1870. szeptember 20-án elesett szabadságharcosoknak síremlékéről pedig zöld-fehér-piros színt váltó örök fényjelzés inti kegyeletos visszaemlékezésre az őket.

Magyarok aránylag igen kevesen élnek Rómában. Mintegy 60—100 az állandóan itt lakó magyarok száma. Róma politikai központja Itáliának. Az Olaszországba szakadt magyarok pedig csak a nagyobb kereskedő-iparos városokban, elsősorban Milanóban helyezkedtek el nagyobb számban.

IMAKÖNYVEK husvétra olcsón

Sándor Ferenc könyvtárában, megyeháza szemben.

Cudalbu ragaszkodik a lakbérleti törvényhez

Ujabb módosítás esetén levonja a konzekvenciákat. — Ellentétek a javaslat megváltoztatása körül.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A fővárosi sajtó ma élénken pertraktálja a szenátusban és a kamara törvényhozó bizottságában az új lakbértörvényjavaslat körül támadt ellentéteket és a lapok egyöntetűen azt a megállapítást teszik, hogy nemcsak az ellenzék, de a kormánypart nagyrésze is ellene van a javaslatnak. A Cuvantul szerint a kamara majdnem minden egyes tagjának van valamelyes kifogása a javaslattal szemben. Epen ezért a néppárti képviselők elhatározták, hogy a komplikációk elkerülése végett interveniálni fognak Averescu kor-

mányelnöknél, akit felkérnek arra, hogy utólag még bizonyos módosításokat eszközöltesen a javaslaton. Ezzel szemben a Cuvantul megállapítja, hogy Cudalbu továbbra is szívósan ragaszkodik a javaslat mai formájához, s amennyiben a kormánypart mégis a módosítás mellett foglalna állást, úgy kénytelen levonni ennek az elhatározásnak a konzekvenciáit. A lap szerint a képviselők több mint kilencven százaléka az új lakbérmegállapítások tekintészázaléka főleg az új lakbérmegállapítások tekintetében emel kifogást.

Csodák az orosz szovjetapostol holtteste körül

A balszamosítás titkosatos sikere. — Orvosbizottság vizsgálta meg Lenin holttestét.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Régóta erősen tartja magát az a hír, hogy a moszkvai Kreml mellett levő egyszerű faépületben nem Lenin holtteste fekszik, hanem egy viaszfigura. Ez a híresztelés aztán alkalmat adott egy orosz és német orvosokból álló bizottságnak, hogy behatóan tanulmányozzák Szovjetországnak e kétségkívül legérdekesebb látványosságát. A szovjetkormány a szentek tiszteletében felnevelkedett népnek új kultuszra adott alkalmat azzal, hogy Lenin holttestét bebalzsamozva, állandó közszemlére tette. A Vörös-téren a Kreml fala előtt emelődik az épület, azon a téren, amelyet nem kellett átkeresztelni és amelyhez a cári uralom legborzalmasabb emlékei fűződnek. Itt vivta ki a proletárforgalomban is döntő győzelmét.

Vörös gárdisták feltűzött szuronyal állnak a bejárat előtt és vigyáznak a rendre, mert a bucsujárás állandó. A Scuszev építész által tervezett ideiglenes faházban egy lépcső a mélybe vezet és itt, patkóalakú galériától övezetten pihen Lenin teteme ívegekoporsójában. A bizottságot kalauzoló tiszt meggyújtotta a 2000 évertvaférvil villanykímánál. A holttest-

ban oroszbluzos férfi fekszik, szőke és a vonásai finomak. Számtalan apró vízcspepecskés van széles homlokán, ami még inkább azt a benyomást kelti, mintha egy krízis után levő beteg feküdné a koporsóban, vagy valami vérszegény ember. A bőr minden foltját és árnyalatát, a bajusz legfinomabb szárait is észre lehet venni.

Lenin, azaz igazi nevén Wladimir Iljics Uljanow, egy tanító fia, volgavidéki orosz kisnemes, 1870. április 23-án született, 1918-ban kapta az első szélütést, 1923-ban a másodikát és 1924. január 21-én az utolsót: Éjszaka hozták be Moszkvába fátylafény mellett. Az első bebalzsamozás nem sikerült jól, úgy, hogy 4 és fél hónap után újabb konzerváláshoz kellett látni. Worobjew és Sbarski tanárok vállalták a feladatot és valami eddig még ismeretlen módszerrel oly tökéletesen konzerválták Lenin holttestét, hogy azt a bebalzsamozás mesterművének lehet nevezni. A holttest arcára ma is pulha és mint valami egynapos holttesté, az összes végtagok mozgathatók. A két professzor egyelőre nem árulja el titkát. Az csak három év múlva derül majd ki, amikor erről nagy könyvet jelentetnek meg.

Művészet.

Az aradi színház műsora. Szombat délután 4 órakor: Alvó férj, vigjáték. (Fél helyárak.) Este: Zsiványkirály, operett. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Zsiványkirály, operett. (Rendes helyárak.) D. u. 6 órakor: Válás után, bohózat. (Győző Alfréd jubileuma. Mérsékelt helyárak.) Este 9 órakor: Zsiványkirály, operett. (Bérletszünet.) Hétfő: Liliom, színmű. (Darvas Ernő 25 éves jubileuma és bucsuja. Bérletszünet.) Kedd délután: Asszonykám, operett. (Fél helyárak.) Este: Román előadás. Szerda: Sybill, operett. (Farkas Lili fellépte. Bérletszünet. Rendes helyárak.) Csütörtök délután 5 órakor: Zsiványkirály, operett. (Rendes helyárak.) Este: Román előadás. Péntek: Nincs előadás. Szombat este 8 és fél órakor: Nem nősülök, vigjáték. (Fél helyárak.)

Darvas Ernő jubileuma. Városszerte nagy érdeklődés előzi meg a hétfő esti jubikaris előadást, melyen Darvas Ernő 25 éves színészi jubileumát ünnepli a színházban. Molnár Ferenc Liliom kerül színe, amelyen a társulat összes elsőrangú erői teljes felkészültséggel fogják a jubikaris est művészi emelni. Darvas Ernő egyik legjobb szerepét játssza el bucsuképen és előre látható, hogy egy fontos színházi est emlékével szívében fog távozni a budapesti színpadokra Arad közönségétől, melynek mindig egyik legkedveltebb művésze volt. Jégyek a színházi pénztárnál előre válthatók.

Az aradi színházi hódok hírei. A Zsiványkirály szombati premierje telve lesz meglepetésekkel. A színház mindent előkövet a siker érdekében. Nagyszerű betételeket fognak énekelni és táncolni Havassy Mimi, Kertész Manci, Károly Klári és László Andor. Ezenkívül a szövegen is végeztek változásokat és egészen új jeleneteket írtak az újdonságba. — Farkas Lili első színpadi fellépte iránt városszerte nagy az érdeklődés. A kivételes talentummal megáldott aradi urileány a jövő hét szerdáján lép fel Jacobi klasszikussá lett operettjében, a Sybillben. — A Carmen operára készülődik a színház. Ez az opera-előadás zenei eseménye lesz Aradnak. Borelli Giacomo, a milánói Scala kitűnő tenoristája fogja énekelni Don José-t. Nemrég óriási sikerrel ven-

dégszerepelt Bucurestiben és Kolozsvárott. Most kapott meghívást a newyorki Metropolitan-Operához. Ez megelőzőleg Budapesten és Bécsben fog vendégszerepelt. Carment Opre Jenny, az aradiak büszkesége fogja énekelni. Opre Jenny Budapesten és Bécsben fejezte be tanulmányait és nemrég Budapesten osztatlan siker mellett rendezett önálló hangversenyt. Hegedűs Bébi asszony éneki Micaelát. A kulturálthangu aradi urileány Steiner professzornál Bécsben tökéletesítette magát az énekművészetben. Róna Dezső, a kiváló baritonista egyik legjobb szerepében, Escamilloban fog fellépni. A nagyszabású opera-előadást a hó 19-én és 20-án rendezik.

BODEGA PATRIA Strada No. 2

a legkellemesebb szórakozóhely. Kétünlótalok, csapolt Dreher-Haggenmacher-sör. Elsőrangú hidegtelek.

Az orosz szovjet elözte ellenzékét

Moszkvából jelentik: Vasárnap ill össze az európai szovjetek kongresszusát előkészítő konferencia. A kongresszus maga április 15-én lesz. A kongresszus összehívását már két évvel ezelőtt tervezték, azonban akkor féltek az ellenzékétől, most azonban — a hivatalos vélemény szerint — már nem fenyeget az ellenzék obstrukció veszélye. Vitát inkább a nemzetiségi kérdésekben várnak.

Győződjön meg áram olcsóságáról!

Tekintse meg kirakataimat!

STRASSER

divatáruhaza 1647

elismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Hugenberg: Németország új császára.

A Scherl. — Az ALA. — A Wipro. — Az UFA. — A legnagyobb ujság- és filmkoncern.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Az Universum Film A.-G., rövidített és ismeretesebb néven: UFA reorganizálása, amelyről már röviden írtunk, a német birodalom legújabb hatalmas szenzációja, még pedig nemcsak művészeti és közgazdasági, hanem első sorban politikai vonatkozásai miatt.

Az UFA-ról felesleges bővebben írni, az egész világ mozilátogató közönsége ismeri Európában eme legnagyobb film- és mozi-koncernjét, amely Berlinben több óriási műteremmel és laboratóriummal, egy csomó mozi-palotával és saját film-naplappal rendelkezik. A német vidéki városokban mintegy 500 mozi tartozik az UFA érdekkörébe, mely az utolsó években külföldön is terjeszkedni kezdett, filmkölcsonzó vállalatokat létesített Európa és Amerika összes fővárosaiban, mozikat vásárolt Bécsben és Budapesten is. Ez az amerikai méretű terjeszkedés azonban felőrölte az UFA finanszírozását és ha két év előtt a birodalmi bank nem siet segítségére és nem veszi át a részvénytöbbséget, az UFA menthetetlenül összeomlott volna. Az UFA csődje azonban nemcsak a német filmipar pusztulásával lett volna egyenlő, de nemzetgazdasági szempontból is felmérhetetlen veszteségeket jelentett volna. Ezért vállalta magára a birodalmi bank az UFA finanszírozását mindaddig, amíg nem jelentkeznek megfelelő anyagi eszközökkel rendelkező vevők.

Ez most bekövetkezett: az UFA részvénytöbbséget 15 millió aranymárka befektetéssel Hugenberg német nemzeti párti képviselő csoportja megvásárolta és így az UFA az ugynevezett Hugenberg-koncern keretében került. — Ki az a Hugenberg? Erre a kérdésre érdemes bővebben válaszolni, mivel az erősen konzervatív, sőt monarchista német nemzeti párt eme egyszerű képviselőtagja ma a német közvélemény legnagyobb irányító gyáranak feje és olyan hatalom felett rendelkezik, hogy több ízben már komolyan szóba került neve a kancellári állás betöltésénél. Hugenberg azonban mindig visszautasította ezeket a terveket, állítólag azzal az indoklással, hogy jelentősi nagy befolyását és hatalmát nem hajlandó felcserélni a kancellári állás függőségével, megkötöttségével.

Az alig 50 éves Hugenberg néhány év előtt még az essenéi Krupp-művek igazgatója volt, a hol számtalanszor bizonyítékát szolgáltatotta páratlan szervezési képességeinek. — A német nagyipar ezért benne látta azt a férfit, aki a legalkalmasabb a konzervatív politikai és gazdasági propaganda megszervezésére. Hugenberg kilépett a Krupp-művektől és a rendelkezésére bocsátott hatalmas összegekkel lapokat és nyomdákat vásárolt. Hosszadalmas lenne a Hugenberg-koncern kialakulásának részleteit leírni annak ellenére, hogy Hugenberg néhány rövid év alatt lett a leghatalmasabb sajtó- és immár filmtröszt ura. Ma ugyanis Hugenberg vagy ötven óriási nyomda és mintegy 150 napilap ura a német birodalom területén.

Berlinben a Scherl-Verlag lapjai hirdetik naponta Hugenberg véleményét minden politikai, gazdasági és kulturális kérdésben. — A Scherl-Verlag viszont a legolvasottabb napi és hetilapok tulajdonosa. Így az ő kiadásában jelennek meg a „Berliner Lokal-Anzeiger“, amely az összes berlini naponta kétszer megjelenő lapok közül a legnagyobb példányszámban jelenik meg és egyedül apróhirdetési melléklete, amelyet a legkisebb betűkből szednek, hétköznap átlag 16, vasárnap 32—40 oldal. Az övé a „Der Tag“ és a fürgé, népszerű „Berliner Nachtausgabe“, ez a gazdagon illusztrált, színes nyomásban megjelenő esti kolportázs-lap. — A Scherl-Verlag adja ki a birodalom legelterjedtebb hetilapjait: a „Die Woche“-t és a „Gartenlaube“-t, ezeken kívül azonban még egy csomó más hetilap is a Scherl-Verlag tulajdona, hogy csak az ismertebbeket említsük: a „Der Montag“ című hétfői ujság s a „Sport im Bild“, valamint „Scherls Magazin“ című revü.

Wirtschaftsorganisation der Provinzpresse, röviden Wipro címen Hugenberg holding-társaságot alapított és ennek segítségével összevásárolta a birodalom többi nagyobb városainak vezető orgánumait, közöttük olyan ha-

talmas lapokat, mint a „Leipziger Neueste Nachrichten“-t, a Münchener Neueste Nachrichten“-t, a Frankfurter Nachrichten“-t, valamint a vezető hamburgi, drezdai, borszlói és más városbeli napilapokat a hozzájuk tartozó nyomdákkal együtt. A hatalmas lapkoncern számára több, mint harminc saját távirati irodát, könyvnyomtatást és fotoripport-matrica-vállalatot tart fenn Hugenberg és ebben a monstre-koncernben az a legérdekesebb, hogy mindegyik vállalkozása üzletileg is sikeres, vagyis aktív.

Amint szerkesztőségileg, úgy kiadóhivatallag is függetlenítette lapjait Hugenberg az idegen befolyástól. Összevásárolt egy csomó reklám-vállalatot és hirdetési irodát és ezeket ALA Anzeigen A.-G. néven fuzionáltatta. Az

Darvas Ernő bucsuzik Aradtól.

A kitűnő drámai színész negyedszázados jubileuma. — Akinek nincs helye az erdélyi színpadokon.

(Arad, április 8.) Darvas Ernő április 11-én, hétfőn este tartja Molnár Ferenc Liliomában huszonöt éves színészi jubileumát. Legáltalában is így hirdetik a színházi kommunikék. Darvas Ernőt mindenki olyan komoly embernek tartja, hogy állítólag senki sem látta mosolyogni, vagy nevetni, csak a színpadon. A mai napig meg voltam győződve arról, hogy titokban mégis csak nagyokat kacag a közönség naivitásán, amely elhiszi az ő huszonöt éves jubileumát. Mindenesetre jó üzletnek látam én is ezt a trükköt, mert a jószívű közönség ilyen alkalmakkor mindig tömegesen megy a színházba, vagy bankettre, hogy segítsen a „szegény öreg“ színészen. De elhatároztam, hogy nem engedem a közönséget kizsákmányolni és leleplezem Darvas Erőt, akiről nem hiszem el, hogy két esztendő korában lépett erre a keserves, csillogó, könnyes, kacagó pályára. Már azért is hihetetlen volt előttem, mert tudommal Darvas érettségizett enyber és a középiskolai rendszabályok nem tűrik, hogy a növendékek holmi komédiázással mulattassák a közönséget.

Ravasz fondorlattal megkönyékeztem a szerintem áljubilánst és hosszas, közömbös beszélgetés után megkérdeztem tőle:

— Mondd Ernő, ha nem vagyok ludiszkrét, hány éves vagy?

— Mit érdekel az téged? — kérdezte ő kérdésekre.

Az mindig gyanus, ha valaki kérdésre kérdéssel felel. Szóval fején találtam a szöveget. Már elképzelttem hatalmas cikkemnek címét:

„Áljubiláns az aradi színpadon.“

De nem árultam el örömet, hanem megértően mosolyogtam és kijelentettem, hogy rendkívül ügyes fogásnak tartom a huszonöt éves jubileumot. Erre ő kivette zsebéből pénztárcáját, amelyben minden volt, csak pénz nem. Írásokat pakolt ki a kávéház asztalára. Hát bizony azok bizonyítékok voltak. Darvas Ernő tényleg huszonöt éves színész. Tehát akkor Darvas tényleg egy „szegény öreg“ színész volna? A szegénysége ellen azt hiszem, ő maga sem tiltakozna, de öregsége ellen számos helyről, rongteteg tiltakozás érkezne, ha nyilvánosan tenném fel ezt a kérdést. Darvas ma is fiatal, tehetséges, értékes egyéniség, a ki minden szerepébe eredeti, forradalmi erőt visz. De távoznia kell Erdélyből. Aradról, azokról a helyekről, ahol ő annyira szerették és amelyeket ő annyira megszeretett. Távoznia kell, mert Darvasnak peche van Erdélyvel, illetőleg az erdélyi sziniszagatókkal, a kik csupa véletlenségből, mindnyájan az ő szerepét töltik be és ezért nem kaphat tehetségéhez méltó szerződést. Darvas Ernő tehát hétfőn jubilál s egyben bucsuzik is Arad és Erdély közönségétől, mert visszamegy — Pestre.

Tizenkilenc évvel korábban lépett a színészi pályára, ő, aki most negyvennégy éves. Először a budapesti Vigaszínház színiiskolájának növendéke volt; együtt tanult Pet-

ALIA ma a birodalom legnagyobb hirdetési vállalata, Berlinben saját palotája és több nyílt üzlete van, vidéken pedig körülbelül 150 városban rendelkezési saját fiókokkal. Az ALA magában véve is kitűnő üzlet, hiszen a német ipar csak az ALA-n keresztül hirdet. Ennek következtében az ALA az utolsó években a szomszédos országokban is terjeszkedett, megvásárolta a legelőkelőbb bécsi hirdetési vállalat, az Österreichische Anzeigen-Gesellschaft, rövidesen O. A. G. részvénytöbbségét és szerződéses viszonyt létesített Svájc legnagyobb nyomdai és hirdetési vállalatával, a zürichi Orell-Füssli-céggel, amely — mint ismeretes — évekig a magyar bankjegyeket is nyomta, majd a Magyar Nemzeti Bank számára felépítette és be rendezte a budapesti bankjegy-nyomdát.

Ebbe a hatalmas koncernbe illeszkedett most be az UFA és az egész német birodalom közvéleménye élénk érdeklődéssel néz az immár színter konzervatív célok szolgálatába állított UFA új fejlődési lehetőségei elé.

rass Sárival, Medgyaszay Vilmával, Huszár Károlyval. Később vidéki társulathoz került és „ripacséknál“, ahol a legkitűnőbb gyakorlatot szerzi meg a színész, a következő történet vele:

Karcagon játszottak. A főszerepet a husz esztendő Darvas Ernő alakította. Egyik jelenetében revolverével le kell lőnie ellenfelét. A színi alak mögött, az ügyelőnek volt a kötelessége, hogy végszóra egy bottal nagyot üssön egy deszkadarabra, hogy a revolver dörmögését imitálja. Darvas háromszor ismételi a végszót, közben a facsövű revolverét az ellenfél halántékához nyomja. A dörmögés azonban várat magára. Darvas dühös lesz és az ügyelőnek szánt pofont az ellenfélnek adja. Ebben a pillanatban hatalmas dörmögés rázkódtatta meg a kulisszákat. A jó alföldi parasztnak csak ennyi volt a megjegyzésük:

— Ez aztán pofon volt...

Majd megint Pest következett. Bárdos Arthur Ujszínpadához szerződött le és a pesti lapok egyöntetűen elismerték Darvas Erőt, a kiváló színészhajlékat. A háboru elejéig volt tagja a Bárdos-színháznak. A háboru kitörésekor megkapta a legbiztosabb szerződését; négy esztendőig játszott azon a színpadon, ahol a halál volt a főrendező. A háboru végén visszatért Pestre és a Madách-színház tagja lett. A második forradalom Erdélybe kényszerítette és legtöbb idejét Aradon töltötte. Erdély nem képes befogadni, eltartani, méltányolni Darvas Erőt, a legtehetségesebb prózai színészek egyikét, aki most huszonöt esztendei, magyar kultúráért folytatott nehéz küzdelem után, jubilál és bucsuzik. Visszamegy Budapestre, ahol megértik, méltányolják és értékelik úgy, ahogy azt Darvas Ernő meg is érdemli. (p.g.)

BEETHOVEN CENTENNARIUM Aradon!

Apr. 11 és 12-én a Kulturpalotában este 9 órakor

BEETHOVEN IX. SYMPHONIA

200 tagu zene- és énekarral.
Jegyek: Sándor Ferenénél.

— Magyarországon felszabadulnak a lakások. Budapestről jelentik: Dr. Vass József magyar népjóléti miniszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a kormány a jövő év május elsejével teljesen áttér a lakások szabad forgalmára.

Az Urániában ma. szombaton

Nagy hazugság

Kalandor film.

Az előadások 1, 5, 6, 7, 8 és 9-kor kezdődnek

H I R E K.

Rögtönítelő bíróság a budapesti uccákon.

Rendőr mint büntetőbíró. — Ujjászervezik a közlekedés rendjét a magyar fővárosban.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A budapesti rendőrség az erkölcsrendelet után most szigorú rendelkezéseket léptet életbe az uccai rend fenntartására és a járdák tisztaságának biztosítására. Holnap olyan uccai rendelkezések lépnek érvénybe Budapesten, amilyenek Párisban, Berlinben és Londonban már régen érvényben vannak. Teljesen átszervezik a belváros közlekedési rendjét, ami azért vált szükségessé, mert az üzleti és autóiorgalom olyan rohamosan fejlődött az utóbbi hónapokban, hogy már veszélyezteti a gyalogjárók épségét. A Váci-uccában, a Koronaherceg-uccában és több más belvárosi utcában csak egy irányban szabad a járműveknek közlekedniük, a kocsik és autók csak egy oldalon állhatnak meg, illetőleg haladhatnak tovább. Egyes uccakeresztezőseknél figyelmeztető táblák lesznek, hogy melyik utcában szabad, illetve tilos behajtani. Remélik, hogy ezzel az újítással véget vetnek annak a tömeges közlekedésügyi kihágásnak, amely az utóbbi időben történt.

Néhány nap múlva pedig — a budapesti lapok híradása szerint — szigorú főkapitányi rendelet jelenik meg, amely eltiltja az uccai köpködést. A rendelet betartását a rendőrök őrzik ellen, akiknél fizetési blokk lesz és az uccán köpködőket nyomban öt pengőre büntetik meg és nyugta ellenében mindjárt be is hajtják a büntetést. A főkapitányság ugyan a lapjelentésekkel ellentétben megcáfolta a köpködési rendelet hírére és leszögezte, hogy egyelőre csak arról van szó, hogy a kihágási ügyek gyorsítása céljából a rendőrszem is róhaszon ki kisebb büntetéseket.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelenti: A légnyomás sülyedése Középeurópa-ban másodlagos depresszió fejlődéséhez vezetett, mely depresszió azután kelet felé elvonult és ma reggel helyébe dényugatról magas nyomáshullám került. Franciaországban a légnyomás erősen sülyedt és nagyobb kiterjedésű esőterület az északnyugati fűdepresszióknak új másodlagos képződményét jelzi. Időprognózis: Csendes és átmenetileg száraz idő éjeli lehűléssel, később ismét csapadékra hajló idő várható.

— Cáfollják a francia-orosz megegyezés hírére. Párisból jelentik: A külügyminisztérium megcáfolja azt a hírt, hogy Franciaország és Oroszország között megegyezés jött létre a cári adósságok ügyében. A vonatkozó tárgyalások még nem fejeződtek be.

— A tiszteket kiveszik a köztisztviselői státusból. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul értesülése szerint ma délelőtt a pénzügyminisztériumban nemfontosságú tárgyalások kezdődtek meg Mircescu tábornok, hadügyminiszter és Manolescu helyettes pénzügyminiszter között a katonatisztek státusának megállapítására vonatkozólag. A lap úgy értesül, hogy a kérdésre vonatkozólag az a megállapodás jött létre, hogy a katonatiszteket kivesszik a közhivatalnoki kategóriából, miután csak ebben a formában lehetséges, hogy a közhivatalnokoktól eltérően a tiszteknek kiutalassák a fel-emelt fizetéseket.

— Olaszország új nagykövete küldött Párisba. Párisból jelentik: Manzoni, Olaszország új párisi nagykövete tegnap megérkezett és Briandnál tiszteltetett.

— A régi okmánybélyegek érvényessége. Az aradi pénzügyigazgatósághoz érkezett rendelet szerint a pénzügyminiszter az 1, 2, 3, 5, 10, 20, 30 és 50 lejes régi kibocsátású okmánybélyegek érvényét június 1-ig továbbra is meghosszabbította. A rendelet szerint ez a végső határidő s június első napjával teljesen kivonják a forgalomból ezeket a címleteket, amelyek beváltási határidejét július 1-ig engedélyezte a pénzügyminiszter.

— Egy hadnagy agyonlőtte ezredesét. Londonból jelentik: A gibraltári angol gyalogezred parancsnokát, Fitzgerald ezredesét, egy hadnagy az ezredirodában revolverlövéllyel agyonlőtte. A gyilkosság okát erősen titkolják.

Husvétkor népszámlálás lesz Romániában.

Különbséget kell tenni kisebbségi és bevándorolt polgárok között. Husvét első napján lesz a népszámlálás.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara legutóbbi ülésén Pop Valer, cuzista képviselő interpellált a városok nacionalizálása tárgyában. Goga belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy megbízottai a határ mentén tanulmányozzák, hogy hány idegen telepedett be az országba, mivel különbséget kell tenni kisebbség és idegen betelepültek között. Megbízottai azonban mindaddig nem számolhatnak be precízen, míg az új népszámlálás meg nem történik.

Ma este érkezett távirati jelentés arról számol be, hogy a belügyminiszter elhatározta, hogy ezt a népszámlálást az egész országban husvét első napján fogják megtartani.

Huszonötmillió csőd Timisoarán.

Timisoara egyik legnagyobb vállalkozójának anyagi összeomlása.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai csőd-bíróság hetedszeri tárgyalás után elrendelte Fiatska Béla timisoarai háztulajdonos és nagyvállalkozó ellen a csődöt. Fiatska markáns alakja volt a timisoarai üzleti világnak. Tökövel számos vállalkozásban vett részt és vagyont sokmillió lejre becsülték. Amikor azonban a gazdasági viszonyok romlottak, Fiatska vállalkozásai is egyre-másra balul ütöttek ki. Hat hónapon át szívesen védekezett a gazdasági összeomlás ellen, amely tegnap csőd formájában véget vetett minden további próbálkozásának.

Nagyszámu hitelezői között szerepel egy-

— Zene- és táncstíllalom a nagyhéten. Az aradi rendőrprefektúra közli, hogy egy miniszteri rendelet értelmében, a román nagyhéten, április 19—23-ig, tilos mindennemű táncmulatság. Április 21—22. és 23-án pedig hangverseny, kabaré és nyilvános zene szigorúan tilos. Ezeket a napokon színházak és mozik sem játszhatnak.

— Százezer lej jutalom Hendrich igazgató gyilkosai nyomravezetőinek. A resicai vasművek igazgatósága Hendrich Antal gyilkosai nyomravezetőinek 100.000 lej jutalmat tűzött ki.

— Öngyilkos lett egy budapesti gyáros felesége. Budapestről jelentik: Madary-Kreybig Károly budapesti gyárigazgató felesége öngyilkossági kísérletet követett el és ma reggel a Batizfalvaszanatóniumban meghalt. A fiatal asszony néhány évvel ezelőtt Solmer Margit néven Bécs ünnepeit kamaraénekesnője volt. Tettét állítólag családi okok miatt követte el.

— Az aradi építőiparosok új vezetője. Az aradi építőiparosok szindikátusa, tegnap tartotta ezévi közgyűlést az ipartestületen. A gyűlésen Tabakovits Emil elnök bejelentette, hogy tisztségéről lemond és a jövőben nem kíván aktív részt venni az építőiparosok érdekeinek irányításában. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul az elnök bejelentését és őt, valamint Szántay Lajos alelnököt eddigi érdemeik elismerésül egyhangulag díszelnököknek választotta meg. A tisztújítás során Szömörkényi Rezső lett az elnök, aki tartalmas székfoglalójában kifejtette a jövő programját. Ezután a közgyűlés több belső adminisztrációs ügyet tárgyalt, amely után a gyűlés véget is ért.

— Üldözési mániá miatt a halálba. Budapestről jelentik: Thiermayer Ferenc pénzügyminiszteri titkár tegnap éjjel lakásán törével szíveszúrta magát és meghalt. Az öngyilkos miniszteri titkár üldözési mániában szenvedett és folyton attól félt, hogy élve temetik el vagy befalazzák. Halálba is ez a fixa idea kergette.

— Öngyilkos budapesti joghallgató. Budapestről jelentik: Tegnap éjszaka a Bajnokok rendőrszobájában Hajnal Miklós 21 éves joghallgató szublimátot ivott. A fiatalember ellen eljárást akartak indítani és ettől való félelmében kísérlete meg az öngyilkosságot. A mentők a kórházba vitték, állapota súlyos.

— Halálra gázolt biciklista. Budapestről jelentik: A pesti Városliget felé haladó autóbussz, amint az Eötvös-uccából az Andrássy-utra kanyarodott, elgázolta Löwy Aladár 14 éves, biciklin haladó pékinast. Löwy szabályszerűtlenül balra akarta megelőzni az autóbusszt, de közben elvesztve lélekjelenlétét, megzavarodottan cikázott az autóbussz előtt. A sofőr szintén ide-oda kapkodott, hogy a szerencsétlenséget elkerülje, de közben a gépkocsi sárhányója oly szerencsétlenül billentette fel, hogy Löwy koponyaalaptörést szenvedett és a mentőautóban meghalt. A sofőrt elállították.

kori társa, Weszelovszky Ferenc, aki félmillió lej követelése erejéig kérte Fiatska ellen a csődöt. A passzívák huszonöt millió lejt tesznek ki, míg az aktívák tizenhét millió lejre rugnak. Az aktívák nagyrészt őt timisoarai bérpalota képezi, ezenfelül Fiatskának értékes bérvegygyűjteménye és más értékes ingóságai is vannak. A törvényszék csődtömeggondnokká Crismariu Octavian dr.-t, helyettesévé Annica Aurel dr.-t nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje május 19, a verifikálás napja: május 19, míg a csődválasztmány május 30-án alakul meg. Három évtizeden belül most a Fiatska-csőd az, amely méreteiben legnagyobb a bánóti piacon.

— Ford múlt évi nyeresége — 698 millió dollár! Bostonból jelentik: A Ford-motortársaság évi jelentése az elmúlt évre 698 millió dollár tiszta nyereséget tüntet fel.

— Meglopott utazó. Kellemetlen kalandban volt része az éjjel Berchtold József németországi kereskedelmi utazónak, aki cégének megbízásából üzleti körúton volt Romániában. Bucurestiben felszállt a timisoarai gyorsvonat egyik másodosztályú fülkéjébe és értékes mintakollekcióját tartalmazó kézipodgyűjtőjét maga fölé helyezte el. A fülkében fölötte tartózkodtak, köztük egy vasutasruhába öltözött férfi is, aki Berchtold mellett ült. Az ut folvamán a fülkében világosságot azoklátozó olajlámpa kialudt és az utasokat teljes sötétség vette körül. Ugyelteszik e helyzetet használta fel a fülke valamelyik utasa, aki ellopta az utazó kézipodgyűjtőjét, mely 80.000 lej értékű mintákat tartalmazott. Az utazó csak Timisoara előtt fedezte fel, hogy meglopták s gyanuja rögtön a vasutasruhába öltözött utitársára irányult, aki épen akkor tünt el a fülkéből, amikor az olajlámpa kialudt. Timisoarára való érkezésekor Berchtold azonnal jelentést tett a lopásról a büntügyi osztálynak, amely intézkedett a nyomozás megejtése felől.

— A Polgári Jótékony-Egylet választmányi ülése. Az aradi Polgári Jótékony-Egylet ma délután az ipartestületben választmányi ülést tartott, amelynek főtárgya a Polgári Jótékony-Egyletnek az Iparos-Ottóhonnal való fuziója volt. Ezügyben a tárgyalások nem vezettek teljes eredményre, amennyiben kimondották, hogy a fuzió kérdését a két egyesület elnökségeinek közös értekezlete fogja eldönteni, illetve megtárgyalni. A választmány még az egyesület kebelében alakuló leánykiszármást segélyező egyesület megalapításáról is tárgyalt, bemutatták az alapszabálytervezetet, de végleges döntést itt sem hoztak, hanem azt egy legközelebbi husvét után összehívó választmányi ülés döntésére bízták.

— Riasztó hírek Magyarország hercegprímásáról. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Csernoch János hercegprímás San-Remóba utazott, hogy egészségét helyreállítsa. Egyes lapokban ma az a hír jelent meg, hogy állapota rosszabbodott, mire Ernst Sándor prelátus kiutazott hozzá. Most illetékes helyről megcáfolják a rémhírt, a San-Remóból érkező táviratok szerint a hercegprímás egészségi állapota javulóban van.

— Ebzárlat Aradon. Az aradi rendőrség tudomására hozza a közönségnek, hogy a mai naptól kezdve szigorú ebzárlat van Aradon. Kuttyákat póráz és szájkosár nélkül az uccára engedni tilos.

— A filharmonikusok Beethoven emlékhangversenye április 11. és 12-én előreláthatólag legkiemelkedőbb kultüreseménye lesz városunk zeneéletének. Ezt mutatja az az osztatlan érdeklődés, mellyel a nagyközönség a hangversenyek iránt érdeklődik. Az előjegyzett jegyek legkésőbb szombat délután Sándor Ferencnél kivehető.

Bethlen elbucszott Mussolinitól.

A magyar miniszterelnök a pápánál. — Jugoszlávia is barátsági szerződést köt Magyarországgal.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójának távirata.) Az olasz-magyar szerződés a kisanant körében azt a kívánságot élesztette fel, hogy mihamarabb kisanantkonferenciát tartanak, amelyen megtárgyalják a teendőket. A kisanant körében ugyanis főleg a római banketten elmondott pohárköszöntőket fogadták megütközéssel, miután azt tartják, hogy az olasz-magyar barátsági szerződés ellen ugyanúgy nincsen kifogás, de Mussolini lírai ömlengései kínosan lepik meg a kisanant államokat.

Bethlen István gróf tegnap délelőtt látogatásokat fogadott. Megjelent nála Nagy Elek vatikáni követ, aki jelentést tett a vatikáni látogatás előkészületeiről. Délután Graham angol nagykövetet látogatta meg Bethlen majd sétát tett. Este Potenziano herceg, Róma kormányzója, a Capitoileumon tűzijátékos díszestélyt rendezett. A tegnap estevel a magyar miniszterelnök hivatalos római látogatása különben véget ért. Ma kirándulást rendezett feleségével, majd délben megjelent Gasparri bíboros, államtitkár, mely után a pápa fogadta hivatalosan Bethlen István grófit. Ma este a vatikáni nagykövethet díszvendésora volt. A mai délután folyamán a miniszterelnök megjelent Mussoliniéval és ünnepélyesen elbucszott tőle. Bethlen gróf azonban még néhány napig, mint magánember Rómában marad.

A Havas-iroda belgrádi jelentése szerint szerb illetékes körök véleménye szerint az olasz-magyar barátsági szerződés nem sért semmiféle jugoszláv érdeket, annál kevésbé, mert a szerb-horvát-szlóven királyság ha-

Bankközgyűlés. Az Aradmegyei Takarékpénztár R. T. ma délután 5 órakor tartja rendes évi közgyűlést az intézet helyiségében.

Beethoven-Album. Az aradi Filharmonia-Egyesület az április 11. és 12-én tartandó emlékhangverseny alkalmából díszes albumot adott ki, mely Sándor Ferenc könyvkereskedésében kapható.

Hirdetmény. Közhírré tesszük, hogy az aradi róm. kath. egyházközség 1925—1926. tanévi zárszámadása s az 1926—1927. tanévi költségvetése, valamint az előjáróság 1926. évi jelentése f. évi április hó 11-étől 18-ig az egyházközség iroda-helyiségében (Str. Ioan Calvin 22.) közszemlélre tételnek oly célból, hogy az egyházközség tagjai a megjelölt helyen és a mondott napokon mindenkor délelőtt 9 órától 12 óráig azokba betekintheszenek s azokra észrevételeiket szóban vagy írásban megtehessek. Arad, 1927. április 8. Az aradi róm. kath. egyházközség előjárósága.

Az aradi iparos- és kereskedőtanulók önképzőköre április 10-én délután 4 órakor a Iosif Vulcan-uccai polgári iskola dísztermében rendes évi közgyűlést tart, amelyre ezuton is meghívotnak az alapító, pártoló és rendes tagok. — Közgyűlés után műsoros ünnepély. Belpén díjazás. A z előjáróság.

Élettudomány címen Timisoarán (Timisoara, III., Strada C. Porumbescu No. 88., ajtó 7. sz.), kéthavonként egyszer népszerű tudományos folyóirat jelenik meg, amely azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy tudományos rendszerességgel foglalkozik a helyes életmód fontos kérdéseivel, a test helyes nevelésének, ápolásának, a lelki működések tudatossá tételének feladataival, valamint a lélek és a test egyensúlyának problémáival. Ez a folyóirat a reformélet terén az egyetlen számottevő komoly magyar lap. Előfizetés egész évre 150 lej. — A 3—4. szám tartalma: Petőfi, a próféta (Kepes Ferenc), Görög filozófia (Demokritos töredékei), Nietzsche az étkezésről. A hustáplálkozás kérdése (Aurelius német írásából, folyt.). A friss állati fehérnye. Diagnostika, önismeret (dr. O. Z. A. Hanish). Szemle: Bubifej a középkorban. Az élet temploma. Shaw szindarabja. A természetes élet jutalma. Előadások a családtudományról. Emberfejlődés — művészetfejlődés (jegyzetek Pap Gyula előadásaiból). A tökéletes asszony. Időszaki tanácsok: Tápmegvonás. Fogbantalmak. Meghülés. Gégehurut. A bőjt megtörése. Tejkurák. Panopraktika: Hátgerinckezelés. A feszletelés. A forróvizkezelés. A rheuma. A Baumscheidt-zmus. Rák. Tüdővész. Daganatok. Bőrápolás. Fogfájás (dr. med. B. Ruth,

sonió szerződést akar Magyarországgal kötni. A Temps mai száma a lap budapesti tudósítójának jelentését közli, amely szerint a szerződés békes jellegű és rámutat arra, hogy ez a szerződés lehetővé teszi az olasz-jugoszláv közeledést is.

Egyes csehszlovákiai lapok azonban azt tartják, hogy ami Rómában történt, az tulajdonképpen minden határon. A kisanant konferenciát hamarosan meg kell tartani s ezen a konferencián újra bebizonyítani, hogy ennek az alakulásnak életképesége van.

Bucarestből jelentik: Az Indreptarea foglalkozva az olasz-magyar szerződésre vonatkozólag a kamarában elhangzott felszólalással kijelenti, hogy nem érti, miért okoz olyan nagy emóciót Mussolini beszéde. Olaszország olyan külpolitikát csinál, amilyent érdekei diktálnak és a békeszerződés kreaálta helyzet előir. Ha Olaszország siet ehhez a politikához Magyarországot megszerezni, úgy ez csak egy nyert pont a béke konszolidálása felé. Nem szabad megfélekedni arról sem, hogy Magyarország tagja a Népszövetségnek, amelynek szintén alapelve a békeszerződések betartása. Mussolini szimpátia-nyilatkozata ezen konszolidációk megvilágításában természetesen látszik, különösen azért, mert aláhuzta abban Olaszország és Magyarország közös harcát a Habsburg-uralom ellen, ami történelmi valóság. Bármilyen politikai aktus, amely hozzájárul a pacifizmushoz, Románia békepolitikájában szívesen fogadott, ezért egyesek nyugtalansága megmagyarázhatatlan. Los-Angeles). A műtrágya alkalmazása a kertészetnél.

Tiltott műtét okozta Darvasné halálát.

A boncolás megállapította, hogy a műtétől fertőzött a szerencsétlen nő. — Nyomoznak a bűnös szülésznő után.

(Arad, április 8.) Az Aradi Közlöny mai számában foglalkoztunk azzal a titokzatos halálesettel, amely Aradon a Str. Virginia Hotel (Erzsébet)-ucca 31. számú házban történt. Darvas Miklósné a ház egyik lakója rejtélyes körülmények között kiszenvedett. A rendőrségnek jelentést tettek a halálesetről, de a megejtett orvosi vizsgálat s a nyomozás nem vezetett eredményre. Az volt a feltevés, hogy a szerencsétlen asszony vagy öngyilkosságot követett el, vagy tiltott műtét áldozata lett. Az ügyészség elrendelte a hulla feboncolását, amely ma délután történt meg a felső temető halottas házában. A boncolásnál jelen volt Gitta Ágoston főügyész helyettes az ügyészség részéről, Detesán János komiszár a rendőrség megbízásából. A boncolást dr. Bradean Athanas vármegyei főorvos végezte. Megállapították, hogy Darvas Miklósnén tisztátalan műszerrel, vagy tisztátalan kézzel műtétet hajtottak végre. Az infekció gennyes hashártyagyulladás okozott és ez volt közvetlenül a halál oka.

A boncolásról jegyzőkönyvet vettek fel és az ügyészség rendelkezése az aradi államrendőrség azonnal bevezette a nyomozást. Ma délután kihallgatták az elhunyt asszony férjét, aki kijelentette, hogy nem volt tudomása arról, hogy felesége műtétet végeztetett volna magán. A további nyomozás a ház lakóinak kihallgatásából megállapította, hogy Darvasné napokkal ezelőtt felkereste egy aradi szülésznőt és arról is tudomásuk van, hogy a tragikusan elhunyt asszony többször volt a szülésznő lakásán. A szülésznő nevével és lakásával azonban nem tudják, mert Darvasné beszélt ugyan róla szomszédainak, de nevével nem árulta el. A nyomozás a legnagyobb erővel indult meg és remélhető, hogy a lelküismeretlen szülésznőt még a holnapi nap folyamán sikerül letartóztatni.

Albán ellenforradalom készül

Tömegesen menekülnek Achmed Zogu ellenfelei Albániából.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójától.) Az utóbbi napokban számos politikai menekült érkezett a városba Albániából. Közöttük van Achmed Zogu három volt minisztere és Ali Ochri bég, Szakutari volt városparancsnoka. Ochri bég elmondotta, hogy ma Albániában csak azoknak az éllete biztos, akik feltétlen hívei az elnöknek. A lakosság hangulata rendkívül elkeseredett, ugyanígy a hivatalnokoké is, mert hat hónap óta nem kaptak fizetést. Hír szerint Amid Toptani bég, az ellenzék vezére Párisból holnap indul Belgrádba, hogy megszervezze az albán ellenforradalmat.

Maharadzsa gyöngye

Vihar a magyar parlamentben

Szöhar a hazafias és nemzetietlen szociálisták körül.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar képviselőházban ma a népjóléti tárca költségvetésének folytatásakor vitáján Griger Miklós (keresztény gazdaságművelő) a szociális nyomor kérdésével foglalkozott és kifejtette, hogy csak a konzervatív politika válhat az ország javára. Párhuzamot vont az angol, német és magyar szociálisták között és kiemelte amazok feltétlen hazafiságát.

A szociáldemokraták ezeket a fejtegetéseket nagy zajjal fogadták, majd pedig amikor a szónok a nemzetietlen szociáldemokrácia elleni védekezés kérdését és a bolszevizmus kegyetlenkedéseit vázolta, a szociáldemokraták ismétletlenül közbekiabáltak, aminek következtében olyan óriási lármá és tomboló vihar keletkezett, úgy, hogy az ülést percekig nem lehetett folytatni.

Griger azzal fejezte be felszólalását, hogy fel kell emelni és meg kell segíteni a mai rettenetes körülmények közt nyomorgó munkásosztályt. A kérdéshez még Kéthly Anna, Rothenstein Mór, Hunyadi Ferenc, Kontra Aladár és Gömbös szóltak hozzá.

Főszereplő: GUNNAR TOLNAES

Névtelen levéláradat

a bécsi biztos tás: családi pörben.

Bécsből jelentik: Részletesen beszámoltunk a biztosítási csalással vádolt Marek Sándor bécsi feltaláló bűnperéről. Ma terjesztették elő az orvosszakértők véleményét, amelyben Mareket súlyosan neuraszténiasnak mondják. Mareknéről azt mondja az orvosi jelentés, hogy kora ifjúságában átélte szerelmi kalandja nem mult el hatás nélkül idegrendszerére, azonban mégis beszámítható. A mai tárgyaláson Mraksz kórházi szolga azt vallotta, hogy ő csak egy sebet látott Marek megsérült lábán. A bírósághoz egyébként özönlenek a névtelen levelek, amelyeknek egyrésze ártatlannak, másrésze bűnösnek mondja a feltalálót.

az APOLLO következő műsora.

Mulatság.

Műkedvelőelőadás Ghlorocon. A ghloroci (gyoroki) református egyház 1927. április 9-én (szombat) este 8 órai és 10-én (vasárnap) délután 4 órai kezdettel a nagyvendéglőben két műkedvelőelőadást rendez, amelynek műsora a következő: 1. Prolog: Kocsis Katica. 2. A kürt szava. Előadja: a Református Egyházi Énekkar. 3. Vékony ur párbajozik. Komédia 1 felvonásban. Előadják: Kocsis István, Mucsi Juliska, Fekete József, Merschenbach Matus, Kocsis Rózsi, Koncz Ödön, Lüdke Kurt és Huszok József. 4. A böjt bál. Szavalja: Masznyik Gizi. 5. Citera-duett: Almássy Jánosné és Fischer Vilmos. 6. A ruha. (Mamueltől). Szavalja: Mucsi Juliska. 7. A miniszterelnök bálja. Komédia. Előadják: Biszák Sári, Koncz Mancsi, Lengyel István, Székely István, Kocsis István, Budai Mihály, Zabán Sándor és Püinszki Mihály.

Nem oszlatják fel Timisoara tanácsát.

A belügyminisztériumban hivatalosan cáfolják a timisoarai városi tanács feloszlásáról szóló híreket.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) A belügyminisztériumban érdeklődtünk a timisoarai városi tanács feloszlásáról szóló hírekről. Azt a választ kaptuk, hogy az a hír, mintha a feloszlást elrendelték volna, nem áll meg. A feloszlást vizsgálatnak kell megelőznie, melynek adatait a legfelsőbb közigazgatási bíróság bírálja felül és csak azután történhet meg a feloszlás. A timisoarai városi tanács ellen még nem folyt le semmiféle

vizsgálat és így feloszlásról szó sem lehet. Amikor a timisoarai adósérelmek ügyében Bucarestbe utazott küldöttség megjelent Goga belügyminiszternél, a miniszter csak úgy melleslegesen érdeklődött, hogy ki legyen a városi interimbizottság elnöke, ha a városi tanácsot esetleg feloszláták. A kérdés csak egyszer került szóba, akkor is csak információ céljából.

Áprilisi tréfából diplomáciai bonyodalom.

Jó tréfa, amely szomorú következményekkel jár.

(Az Aradi Közlöny varsói tudósítójának távirata.) A varsói lapok a múlt pénteken szokás szerint tréfás áprilisi elsejei híreket közöltek, amelyeknek következtében Lengyelország csaknem diplomáciai afférba keveredett. Többek között a „Rzecz Pospolita” szenzációs jelentést közölt arról, hogy a Kina varsói követét meggyilkolták. Ehhez tudni kell, hogy Varsóban egyáltalán nincsen kínai követség. Ennek ellenére a Varsóban tartózkodó angol és amerikai újságírók siettek lapjaikkal közölni ezt a szenzációs gyilkosságot és nemcsak a tegnapi londoni és newyorki lapok közölték le nagy betűkkel a varsói követ-gyilkosságot, hanem diplomáciai részről számos érdeklődés érkezett a varsói külügyminisztériumba a gyilkosság okairól és körülményeiről. A lengyel külügyminisztérium a legnagyobb zavarban volt ezekkel a kérdezősködésekkel szemben, végül is egyéb híján a lap ellen indítottak eljárást. Nem kevésbé tréfás a Glos Prawdy jelentése, mely szerint a nagylengyel fascisták együttes gyűlést tartottak a szociáldemokratákkal.

Strogoff Mihály

Mozi.

xx Strogoff Mihály előadásait mindig fokozottabb és fokozottabb érdeklődés kíséri. Az aradi Apolló mozgószínház a közönség kényelmére az első rész vetítését követő napon a második részt mutatja be, nehogy a film folytatóságára megvárjon. Így ma, szombaton Strogoff Mihály első része kerül vetítésre, vasárnap pedig a második részt mutatja be aradi Apolló. Hétfőn vetíti utoljára az első részt az aradi Apolló és kedden a második résszel befejeződnék Strogoff Mihály előadásai. Szombaton délután 3 órai kezdettel ifjúsági előadás keretében leszállított helyárák mellett vetíti a grandiózus kép első részét, vasárnap délután 3 órakor pedig a film második részét mutatja be az aradi Apolló ifjúsági előadás keretében. Az előadások 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A „Maharadza gyöngye” legnagyobb keleti film az aradi Apolló legközelebbi műsora. Főszerepben Gunnar Tolnaes.

xx A „Nagy hazugság” című kalandorfilm kerül vetítésre az aradi Uránia mozgószínházban. A farmok rejtelmes életébe viszi el ez a nagyszerű kép a nézőt és minden jelenetével az izgalmat és a kíváncsiságot fokozza fel bennünk. A kalandorjelenetek élénk színekkel kapcsolódnak bele és érdekes befejezéshez viszik el a képet. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Strogoff Mihály ifjúsági előadásban. Az aradi Apolló mozgószínház szombaton délután 3 órakor ifjúsági előadás keretében mutatja be Verne Gyula hatalmas regényét: Strogoff Mihályt leszállított helyárák mellett. Szombaton délután az első részt, míg vasárnap délután 3 órakor szintén ifjúsági előadás keretében a második részt vetíti az aradi Apolló színház. Mind a két ifjúsági előadást leszállított helyárák mellett tartja az aradi Apolló.

xx A világ legjobb eseményeit minden előadás előtt vetíti az aradi Uránia mozgószínház filmszurnálja.

Zsidókat térítő skót misszió érkezett Pestre.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Ma a skót református misszióknak mintegy 100 tagja érkezett Budapestre, hogy ott a misszió magyar tagjaival megbeszéléseket tartsanak. Az Aradi Közlöny budapesti tudósítója beszélgetett Mr. Basil Mathews-szal a kongresszus sajtófőnökével, aki a kongresszus céljairól és a misszió céljairól a következőket mondotta:

— A skót misszió az egész világot behalozza. Az a célunk, hogy keresztények és zsidók békés, egymás mellett való élését megvalósítsuk és hogy a zsidókat a keresztény vallás hívei közé térítsük. Ez azonban nem jelenti azt, hogy türelmetlenek, vagy erőszakosak vagyunk a zsidókkal szemben, sőt ellenkezőleg, hiszen tagjaink tekintélyes része zsidó vallású és vezetőségünk számos kiváló alakja magasrangú zsidó főpap.

— A budapesti kongresszuson például dr. Klausner a jemuzalemi zsidó egyetem tanára fog előadást tartani Jézus életéről és ehhez a kérdéshez Nathan Wise newyorki főrabbi szól hozzá. A kongresszuson 20 nemzet képviselői vesznek részt. Kétségtelen, hogy a zsidók közt működő keresztény missziók problémáiról szóló előadások lesznek a kongresszus legérdekesebb pontjai. Néhány napot Budapesten töltünk el — fejezte be az informálást Mathews, — azután utazik vissza kiki a munkahelyére.

I. része ma, szombaton

Magyar cigaretták Romániában

A magyar dohányjüvedék romániai exportra készül.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyarországi dohányjüvedéknél, a modern és változott fogyasztási viszonyoknak megfelelően, érdekes újításokat terveznek s különösen a magyar dohánynak és dohánygyártmányoknak exportértékesítése céljából folynak már régebben előkészületek. Ez az előkészítő munka részben már befejeződött s így most kerül sorra az export kiépítése, még pedig úgy dohányanyag, mint készgyártmányok tekintetében. Az idén, a folytatott tárgyalások alapján a magyar jüvedék már ezer vaggon dohánnyt exportál külföldre. Eddig a következő államokkal jött létre a megegyezés: Ausztria, Egyiptom, Portugália, Algír, Belgium, Hollandia, Franciaország, Csehország, Lengyelország és a Földközi Tenger államai. A romániai export kiépítése érdekében a tárgyalások még kezdő stádiumban vannak.

Az anyagexporttal kapcsolatban megtörténtek az előkészületek arra is, hogy a magyar dohányjüvedék kész gyártmányai szintén exportra kerülhessenek. Kopenhágában és Zürichben máris folyamatban van a magyar készdohánygyártmányok eladása, még pedig kitűnő eredménnyel. Az a körülmény, hogy Kelet legelső beszerzési forrásait biztosítani tudta a jüvedék, módot ad az export fokozatos fejlesztésére.

Az export kiszélesítésével kapcsolatban a készgyártmányok izléses kiállítására és csomagolására vonatkozó tervek már elkészültek és ugyancsak most kerül sor arra is, hogy az

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6, 1/8 és 9 órakor

HARRY PIEL.

A repülő autó.

A legutóbbi idők legszenzációsabb kalandorfilmje. Harry Piel legnagyobb alakítása.

Rendes olcsó helyárák.

Őn! Forradalmi nász, Marion Davies-vel.

eladásra kerülő szivartipusokat úgy minőség, mint forma tekintetében megfelelően megjavították, illetve átalakították. A magyar dohányjüvedék egyelőre két új szivarka- és négy új szivartipust fog a közeljövőben bevezetni. Ez utóbbiak között lesz egy, a középosztály fogyasztására szánt kisebbalakú szivar „Joviales” néven, amely a kalkulációk szerint mintegy tízfélárnyai árával és kiválóságával az exportban rekordfogyasztást fog elérni.

650 lejért divat-cipőt

vehet minden szinben

Iványinál

Arad, Str. Meşianu (Forray-uca).

Megszüntetik

a polgári iskolákat Aradon.

Az új iskolatörvény eltörli a polgári iskolák típusát

(Arad, április 8.) A román közoktatásügyi rendszer a polgári iskolákat nem ismeri el létjogosultnak, mivel ez az iskolatípus általában nem szerepel a romániai iskolák között. Ez az oka annak, hogy már az előző kormány is foglalkozott az Erdélyben levő polgári iskolák megszüntetésével. Most a bucaresti-i Romania című lap jelenti azt, hogy ez a terv ismét komoly formában felmerült. Az idézett lap ugyanis azt a szenzációs hírt közli, hogy a kormány a iskolai reformtervezetében megszünteti az erdélyi területen működő polgári iskolákat. E terv szinte fölbecsülhetetlenül súlyosan érintené különösen az erdélyi part és kereskedelmet, hiszen a polgári iskola elsősorban azt a célt szolgálta, hogy az ipari és kereskedelmi pályára lépő növendékeknek megfelelő bázist adjon. Másrészt igen sok egyszerű szülő gyermekének művelődését csak négy polgári elvégzéséig kívánja terjeszteni, amit jóval könnyebbnek vél a gimnáziumi osztályoknál. E kérdéssel kapcsolatban fölvilágosítást kértünk illetékes köröktől Aradon, ahol viszont kijelentették azt, hogy bár hosszas vita folyik Bucarestben ezügyben, aligha lehet szó a polgári iskolák teljes eltörléséről, szerintük legfeljebb a polgári iskoláknak középiskolába való beolvasztása lehetséges csak.

az aradi APOLLOBAN.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek

Rádó-műsor.

Szombat, április 9. Wien: 20.30. Operaelőadás. — Graz: Stájer zeneszerző-est. — Pozsony: 18. Hangverseny. — Zágráb: 20.30. Beethoven-est. 22. Táncczene. — Milano: 21. Operaelőadás. — Boroszló: 20.25. Robert Koppel-est. — Prága: 19.15. Operaelőadás. — London-Daventry: 20.45. Tarka est. 23.30. Táncczene. — Leipzig: 20.15. Vidám-est. — Stuttgart: 20. Kamarazeneest. — Frankfurt a. M.: 20.15. Brahms-émlékhangverseny. — Berlin: 20.30. Vidám hétfői est. 22.30. Táncczene. — München: 21.35. Kabaré. 22. Holland zenekar. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek. 16. Ifjúsági előadás. 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. 18.20. Előadás a járművek fejlődéséről. 19. Operaelőadás. 22.30. Cigányzene. 24. Táncczene.

Husvétra

férfi fehérnemű újdonságaim már megérkeztek, angol és csehországi la árak, —

meglepő olcsó árak

mérték szerint is. 1552

Gombbukasztvállalok.

BERAN BÉLA

Arad, Strada Greceanu No. 5.

Strogoff Mihály

I. része ma, szombaton délután 3 órakor. Mérsékelt helyárákkal 15.— és 25.— lej.

„ALFACO“ cipőgyárúház megnyílt P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. Kérjük kirakataink megtekintését!
HOFFMANN csemegéüzlet mellett. Tisztelettel: Klein és Dávid.

KÖZGAZDASÁG.

Postacsek-forgalom Romániában.

A posta nem fizet kamatot a folyószámlán levő összegek után. — A postacsekkeket 30 napon belül be kell váltani.

(Arad, április 8.) A postacsekátvitelű forgalom valószínűleg május elsején megnyílik. Befizetések elfogadására az összes postahivatalok és ügynökségek felhatalmazást kapnak. Ezeket a bankműveleteket maga a posta végzi nálunk, másutt külön jogi személy: a postatakarékpénztár. Bár ez utóbbi rendszer inkább bankszerű, vannak országok, ahol, úgy mint Romániában, maga a posta az a jogi személy, amely a szükséges bankműveleteket végzi. Postacsek számlát minden jogképes személy, kereskedelmi vállalat, megyei és állami hivatal nyithat magának, ha kauciót tesz le. A folyószámla-viszonyt a fél bármikor megszüntetheti. A számlatulajdonosnak jogában áll a folyószámlán levő összeg erejéig a postára bár-

mikor csekkeket kiírni. A csekkek vagy meghatározott személyre, vagy bemutatóra szólhatnak.

Hibája az intézménynek az, hogy a posta a folyószámlán levő összegek után nem fizet kamatot, holott az ilyen összegek a világon mindentűt kamatoznak. Még érthetlenebb az az intézkedés, amely szerint, ha valaki három évig nem eszközöl kiutalást folyószámláján levő követelésekre, akkor ez a postaigazgatóság javára elévül. Különös intézkedés az is, hogy a posta által kiállított csekkeket 30 napon belül be kell váltani. Az új intézmény ugyancsak bizonytalan léptekkel fog megindulni útjának és sok javításra szorul majd a gyakorlati életben.

Zürichben 3.15. Párisban 15.65 a lej

Helyi valutaárak. (Április hó 8.)
Kifizetések: Berlin 40.40, Amsterdam 68.20, Newyork 169.50, London 825.50, Páris 6.68, Milánó 8.25, Prága 5.03.50, Budapest 29.70, Záhgráb 3, Bécs 23.92, Zürich 32.70. — Árú: Márka 40, dollár 169, francia frank 6.68, olasz líra 8.20, cseh szokol 5.03, pengő 29.70, dinár 3, osztrák schilling 23.90, svájci frank 32.50. — Pénz: Márka 38, dollár 167, francia frank 6.40, olasz líra 8, cseh szokol 4.90, pengő 29, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31.50. — Irányzat: lamyra.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Április hó 8.)
Kifizetések: Páris 6.69, Berlin 39.95, London 827, Newyorki 170, Milánó 8.20, Zürich 32.85, Prága 5.05, Bécs 24. — Valuták: Napoleon 680, márka 40, leva 1.15, török líra 0.84, angol font 820, francia frank 6.70, svájci frank 32, olasz líra 8.10, drachma 2, dinár 2.90, dollár 170, lengyel zloty 18, osztrák schilling 24, magyar pengő 29.50, cseh korona 5.05.

Zürichi tőzsdezárlat. (Április hó 8.)
Berlin 123.25, Amsterdam 208.05, Newyork 519.87.50, London 2525.37.50, Páris 20.36, Milánó 25.03.75, Prága 15.39.50, Budapest 90.80, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.15, Varsó 57.95, Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Április hó 8.)
Berlin 123.25, Amsterdam 208.05, Newyork 519.87.50, London 2525.50, Páris 20.36, Milánó 25.12.50, Prága 15.39.50, Budapest 90.80, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.15, Varsó 57.95, Bécs 73.12.50.

= Szőlősgazdák nagygyűlése. Azok a nagy pusztítások, amiket a szőlőmoly a borvidéken évről-évre végez, a földmivelésügyi minisztériumot arra indította, hogy a szőlő kártevői elleni küzdelemre fokozatosan serkentse a szőlősgazdákat. Ezt a célt szolgálja az a

nagyszabású gyűlés, amely e hó 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Kulturpalota kiállítási termében, amelyen Knechtel Vilmos entomológus, a földmivelésügyi miniszter kiküldötte és Lóránt László inspektor, a családi szőlőtelep igazgatója fognak előadásokat tartani a szőlőmoly és egyéb szőlőbetegségek legmodernebb és legmegbízhatóbb védekezési eljárásairól. A gyűlés iránt a szőlősgazdák körében nagy érdeklődés nyilvánul meg.

= Idegen valuták átszámítása. Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága rendeletileg utasította a vasúti jegypénztárakat, hogy az idegen valuták beváltására április 8-tól kezdve a következő átszámítások érvényesek: francia és svájci aranyfrank 36 lej, francia papirfrank 7 lej 50 bani, német márka 44 lej, osztrák schilling 26.50 lej, magyar pengő 33 lej, lengyel zloty 22 lej, cseh korona 5.80 lej, olasz líra 8.80 lej, dinár 3.50 lej és leva 1.40 lej.

= A háborús adósságok törlesztése. Bucurestiből jelentik: A központi jogügyi bizottság mai ülésén az osztrák-magyar háborús adósságok amortizálásának és a földilletékek kérdésének ügyével foglalkozott. A bizottság a vonatkozó törvény 32. szakasza alapján elvben kimondotta az amortizáció meghosszabbítását, végleges döntés azonban csak a következő ülésen történik. A földilletékek tekintetében a bizottság úgy határozott, hogy 1927-re is érvényben hagyja az 1923. évi egyenesadókról szóló törvény ama rendelkezését, amely szerint az 1921. előtt bérlet földek után továbbra is a bérlet értékének háromnegyedrésze esik a speciális földilletékek kirovása alá.

= Piaci árak. A mai hetipiac árai a következők voltak: Élelmiszerpiacon: burgonya 4-6 lej, hagyma 14 lej, tehénturó 24 lej, juh-

turó 56 lej, vaj 140-160 lej, alma 12-25 lej, dió 40 lej kilogrammonként, tojás 1.80 lej darabja, bab 10 lej, tejfel 50 lej, tej 8 lej literje, zöldség 4-5 lej csomója, saláta 1 lej fejünkint. A barompiac árai: Sovány liba 160-200 lej, sovány kacsa 130-160 lej, tyúk 120-160 lej, csirke 90-150 lej párja, kövér liba 230-300 lej, kövér kacsa 140-180 lej darabja. A gabonapiac árai: buza 800-860 lej, árpa 500-540 lej, kukorica 480-500 lej, zab 580-600 lej métermázsánként. Az állatvásáron a sertés ára 36 lej volt kilogrammonként élőszuliban, a többi állatok változatlanok voltak a múlt heti árakkal szemben.

= A Banca Nationala elutasította Timisoara város huszmillió kölcsönkérelmét. A timisoarai városi tanács nemrég azzal a kérelemmel fordult a Banca Nationala timisoarai fiókjához, hogy az új városi mozi felépítésére folyósítson a város számára három év alatt visszafizetendő 20 millió lej kölcsönt. Az ügy elintézése folyton húzódott, míg ma megérkezett a Banca Nationala elutasító válasza. A városi vezetőség ma táviratozott a Bucurestiben időző Dobosan dr. főpolgármesternek, hogy a Banca Nationala központjánál interve-niáljon a kölcsön folyósítása érdekében.

= Jövő héten életbelép az új vámtarifa. Bucurestiből jelentik: A lapok értesítése szerint az új pénzügyminiszter nem várja be az április 25-ikét, hanem az új vámtarifának a Monitorul Oficialban való megjelenése után, vagyis hétfőn, vagy kedden már életbe is lépteti.

= Amerikai kölcsön Lengyelországnak. Varsóból jelentik: A Lengyelországnak nyújtandó 70 millió dolláros amerikai kölcsönt felerészben a valuta stabilizálására, felerészben beruházásokra használják. Az amerikaiak kívánsága az, hogy a zloty a dollárhoz viszonyítva 9:1 arányban stabilizálják.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékér nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy Ujaradon, a Lutai-féle vendéglő (Tündérvár) mellett levő TÁNCTERMET nagyvárosi mintára mozgósíthatra modernül átalakítottuk. Előadásainkat a mai napon 1927. április 9-én fél 8 és 9 órai kezdettel a legújabb és legszebb Harry Liedtke filmmel megkezdjük. További előadásaink hétköznapokon fél 9 órakor, vasárnap és ünnepnapokon 4, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek. Helyáraink 25, 20, 15 és 10 lej.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri.

1026

„VENUS“ mozgószínház tulajdonosa.

Gurahonei portland cement,
Eledsi fehér darabos mész,
Egresi stuccator és alabástrom gypsz,
„Meteor“ Eternit fedő pala
kapható:
Kornis Zsigmond és Márton
cégnél
ARAD,
Bulev. Regele Ferdinand 4.
Telefon 9-18. 1941

YOGHURT
űdit, táplál, gyógyít.

Harisnyák!

Magas sarokkal 49-69 lej, selyem flor 78-95 lej, fityol 106-től 125 lejig, hibátlan selyem 108 L. Kestyők selyem kivárással 80 L. Ingek, nyakkendők, zsebkendők, gombok, csipkék mélyen leszállított árban „APOLLO“ áruház, POPPER. Str. Moșiana 2.

Meizel József

cipőkereskedő Arad, Str. Bratianu (Weitzer János-u.) 2-4.

Drap és szürke bőrcipők már 650. — lejtől kaphatók, sevró lak 600. — lejtől, ugyancsak a legdivatosabb férfi, női és gyermek cipők mindenféle kivitelben és minőségben kaphatók.

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

G A * A I, Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. szám **Cimre ügyelni!**

**Dusan faragott
Lonse futóieje
olcsón eladó
FETTİK kárpitosnál
Arad, Fischer Eliz-palota,
főtérsi udvar jobbra. 1873**

Makulatura,
tisza lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kö-
tegekben
kaphatók az Aradi Köz-
könyv kiadóhivatalában.

Cassa de Păstrare a Județului, Arad. :: Aradmegyei Takarékpénztár, Arad.

MEGHIVO.

Az ARADMEGYEI TAKARÉKPENZTÁR t. részvényeseit, a foyó évi április hó 9-én délután 5 órakor az intézet helyiségében (Bulevardul Regina Maria 22-24.) megtartandó

LVI. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1926. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Az alapszabályok 1. és 6. §§-ainak módosítása.
3. A választmány 11 tagjának megválasztása 2 évre.
4. A t. részvényesek netáni indítványai.

Arad, 1927. március hó 24-én.

Az ARADMEGYEI TAKARÉKPENZTÁR
IGAZGATÓSÁGA.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjazás szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 4 lej — bűni, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 6 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon utján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

LEVELEZÉS.

ARVÁCSKA levele van az Aradi Köz-
löny kiadójában. 1937

DRÁGASÁGOM! Olyan üres és sivár
volt az egész nap. Mindig és mindenhol
szagvongó szeméidet keresem. 1933

NEBANTSVIRÁG levele van az Aradi
Közlöny kiadójában. 1936

LAPOT megkaptam, de részletes levelet
várok. Elég jól vagyok, gondolatban
mindig magával „Tenger” S. 15287

CSÖPPETSEM. Megremegtető gyö-
nyürről emlékezem vissza a nemrég
együtt eltöltött boros és mégis verőfé-
nyes napunkra. Annak ismétlődéséig
csak az emlékeddel vizsgálok. 1925

ALKALMAZÁS.

KITÜNŐEN főző mindenest keres fiatal
házaspár (gyermek nincs) azonnali be-
lépésre magas fizetéssel. Bulev. Carol
(volt Erzsébet-körút) 36. emelet balra.
1932

IRODAKISASSZONY, megbízható, gép-
írnő tud, irodai munkákban jártas, romá-
ni tud, alkalmazást keres. Szíves meg-
kereséseket „Szorgalmas” jelisére az
Aradi Közlöny kiadójába kér. 1930

ROMÁN, német nyelvtudással gyakor-
lott tisztviselőt keresünk, ki laudációt tud
nyújtani. Részletes ajánlatok „Jövő”
jelisére az Aradi Közlöny kiadóhivata-
lába kéretnek. 1926

CUKRÁSZSEGÉD étkezőszobához felvétetik
Wild cukrászda. 1940

FIATAL keresztény kereskedő segéd
azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok
Crainic Amos Hármaghu kiadójába. 1938

URIASSZONY házvezetőnői állást keres.
Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába
kér. 1954

LAKÁS.

VÁRODÁNAK alkalmas két üres szo-
bát keresek központban. Cím Rudolf
Mosse hirdetőben. 10413

VÉTEL ÉSELADÁS.

6 BP. MAV. fogaskerekes megjáró
széles kitérő karban, 110.000 lejért
eladó. Fűtőház gépek. Tanisara. 1924

RÉZGALIC elsőrendű németországi, va-
lamint uránizáld legelőnyösebben kap-
ható Barna Lajosnál Pankotán. 1759

BIZOMÁNYBA KERESKÉK dísz tárgyakat,
bőröndöket, mű- és antik tárgyakat,
komplett szobaberendezéseket, szőnye-
geket, közszükségleti cikkeket, férfi ru-
haneműt, egyes butordarabokat stb. —
Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12.
(Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

HARISNYA I. RENDŰ chemnitz gyáraktól 25% árcsökkentéssel
Női harisnya 28 lejtől 135 lejtig! Férfi és gyermekharisnyák 15 lejtől 125 lejtig!
Selyemharisnya 75 lej, 95 és egész prima 117 lej! Selyem szálak 125 lejtől!
Kortyú 45 és 1 prion divator 88 lej! Bőr kortyú 190 lejtől! Nyakkendő 45-től!
Óriási választék csipkékben, szalagokban és mindenféle rövidárúkban!
Arad, Str. Eminescu 13.

Bogyó A.
Arad,
Str. Eminescu 13.

Három nap alatt szállítunk!
I-a rózsaburonyát
wagontételben vetőmag-
nak, — garantált tiszta fajmi-
nőséget, étkezésre, — váloga-
tott nagy darabokat, vagy vegyesen. 1793

Gabonakereskedelmi Társaság
Timisoara I., Str. Alexandri (Hunyadi-u.) 8.
Telefon: 22-94. Sürgöny cím: „Gabona“.

Gyermek, női és férfi harisnyák, kötött női kabátok, poullowerek,
mellények, bábó garnitúrák és az összes rövidárúk olcsón:
Gilck Dezső utóda Szántó József cégnél Str. Gen. Berthelot 2

Beton-formák,
csövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. készítéséhez, gépek, ce-
menttörcserepek, üreges betontömbök, beton és salak-
téglák stb. előállítására. Betonkeverőgépek. — I-a
cementfestékek és az összes szükséges kel-
lékeket cementárúgyárak berendezé-
sére raktárról azonnal szállítja.

„MODERNA“
Építőipari Gépek és Radiátor R.-T.
Brasov, Kis-ucca 12. Telefon 5-78.
Minden gépet vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt
raktárunkat. — Prospektusok és ajánlatok díjmentesen!

Ölmet keresünk megvételre. Cím az Aradi Köz-
löny kiadójában. —

MODERN, virázköris hálószoba butor
és perzsa szőnyegek eladók. Ujarad,
Calea Banatului (Főut) 10. kapu alatt
jobbra. 1792

MACULATURA PAPIR 5 kigros osom-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 500

ÜZLETFK.

FÖTEREN egy üzlethelyiség üresen át-
adó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhiva-
talában. 1906

BORBÉLYÜZLET olcsó áért sürgösen
eladó, száz abonenssel biztosítva. Cím
az Aradi Közlöny kiadójában. 1928

INGATLAN.

UJMIKELAKÁN új ház 25.000 lejjel át-
velhető. Értekezni belokkati első ucca 15.
1927

Osak hetvenkét lejbe kerül.
az ára gyorsan megtérül,
ha egy ily kockába hirdet:
házat, szőlőt, szántóföldet.

ELLÁTÁS.

URILEÁNY teljes ellátást kaphat és
ugyanott ebédosztosok felvételnek. Cím
az Aradi Közlöny kiadójában. 1931

ELSŐRENDŰ izletes házikoszt kapható
Majthényinél. Arad Strada Bratianu
(Weitzer-ucca) 12. szám alatt. Hátul
az udvarban jobbra. 200

KERESKÉK valakit, ki 50.000 lejt kölön-
adna, amiért teljes ellátásba részesítem.
Tökéje biztosítva. Választ „Biztosítva”
jelisére az Aradi Közlöny kiadójába
kér. 1955

Friss dunai hal
érkezett, görög keleti és katolikus
húsvét böjtiében naponta kapható. Minden
vasárnap zárórálgy nyitva.

ROSENBAACH-hoz
Arad, P. Pivnel 5. (Zsidótemplom épület.)

Boltkezelőt keres
a BELIU (BÉLI)
„HANGYA” SZÖVETKEZET.
Javadalmazás 800 lej fix, 4%-ék
forgalmi jutalék, lakás, fűtés és
világítás. Állás 25-én elfoglalható.
Személyes jelentkezések:
„HANGYA” raktár ARAD.